

**Formát pre Správu o implementácii Aarhuského
dohovoru v súlade s rozhodnutím IV/4
(ECE/MP.PP/2011/2/Add.1)**

**Nasledujúca správa je predložená v zastúpení Slovenskej
republiky v súlade s rozhodnutím I/8, II/10 a IV/4.**

Meno pracovníka zodpovedného
za predloženie národnej správy:

JUDr. Róbert Ružička
riaditeľ odboru právnych služieb
a odvolacích konaní
Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky
robert.ruzicka@enviro.gov.sk

Podpis:

Dátum:

Správa o implementácii

Predložte, prosím nasledujúce podrobnosti o pôvode tejto správy

---

Zmluvná strana:

Slovenská republika

Národný kontaktný bod:

Plný názov inštitúcie:

Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky
Odbor právnych služieb a odvolacích
konaní

Meno a titul pracovníka:

Mgr. Tatiana Plesníková

Poštová adresa:

Nám. E. Štúra 1, 812 35 Bratislava

Telefón:

+421 2 5956 2436

E-mail:

tatiana.plesnikova@enviro.gov.sk

Kontakt na pracovníka pre implementačnú správu (ak je iný):

Plný názov inštitúcie:

Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky
Odbor právnych služieb a odvolacích
konaní

Meno a titul pracovníka:

JUDr. Tatiana Tökölyová

Poštová adresa:

Nám. E. Štúra 1, 812 35 Bratislava

Telefón:

+421 2 5956 2163

E-mail:

tatiana.tokolyova@enviro.gov.sk

I. Proces, ktorým bola táto správa pripravená

Poskytnite stručný prehľad o procese, ktorým bola táto správa pripravená, vrátane informácií o tom, ktoré štátne úrady boli zapojené alebo prispeli k jej príprave, ako bola konzultovaná verejnosť a ako bol výsledok konzultácie s verejnosťou braný do úvahy, ako aj o materiáloch, ktoré boli použité pri príprave správy.

Odpoveď:

Správu vypracovalo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v spolupráci s ústrednými orgánmi štátnej správy, odbornými rezortnými organizáciami, obvodnými úradmi životného prostredia v sídle kraja a mimovládny environmentálnymi organizáciami, ktoré poskytli aktualizované podklady z hľadiska svojej pôsobnosti potrebné na vypracovanie predkladanej správy. Relevantné pripomienky boli zapracované na základe konzultácií s oslovenými subjektmi.

Správa bola vypracovaná v súlade s plánovaným časovým harmonogramom:

Proces prípravy	Doba trvania	Termín
Zaslanie predlohy správy zainteresovaným subjektom s požiadavkou o predloženie aktualizovaných podkladov		apríl 2013
Predloženie aktualizovaných podkladov od oslovených subjektov	1 mesiac	31. máj 2013
Vypracovanie prvého návrhu NIR III na základe zaslaných podkladov od oslovených subjektov a jeho vystavenie na www.enviro.gov.sk na pripomienkovanie	1 mesiac	jún 2013
Vyhodnotenie pripomienok a konzultácie o návrhu NIR III s MVO	2 mesiace	júl – august 2013
Spracovanie finálnej slovenskej verzie NIR III v zmysle pripomienok a konzultácií	2 mesiace	september – október 2013
Príprava prekladu anglickej verzie	1 mesiac	november 2013
Zaslanie národnej implementačnej správy (NIRIII) na Sekretariát AD	180 dní pred riadnym 5.zasadnutím zmluvných strán AD (MOP-5)	30. december 2013 odporúčaný dátum zaslania správy: 1. december 2013

II. Konkrétne okolnosti relevantné pre pochopenie správy

Uvedte akékoľvek konkrétne okolnosti, relevantné pre pochopenie správy, napr. či existuje federálna alebo decentralizovaná štruktúra rozhodovania, či majú ustanovenia Dohovoru priamy vplyv na jeho vstúpenie v platnosť, alebo či sú finančné obmedzenia signifikantnou prekážkou jeho implementácie.

Odpoveď:

Gestorom Aarhuského dohovoru, ktorý nadobudol v Slovenskej republike platnosť 5. marca 2006, je Ministerstvo životného prostredia SR. Aarhuský dohovor sa stal súčasťou vnútroštátneho právneho systému zverejnením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 43/2006 Z.z. Prvá národná správa o implementácii Aarhuského dohovoru bola zaslaná na Sekretariát dňa 25. februára 2008 a druhá národná správa dňa 27. mája 2011. Predkladaná správa je tretou národnou implementačnou správou za Slovenskú republiku. Ako východiskový materiál boli použité obe predchádzajúce národné správy, doplnené o aktualizované údaje na základe predložených podkladov od oslovených zainteresovaných subjektov. Pre úspešné plnenie záväzkov Aarhuského dohovoru a hodnotenie stavu jeho implementácie je potrebná spolupráca nielen s ústrednými orgánmi štátnej správy, s obvodnými úradmi životného prostredia v sídle kraja, samosprávnymi orgánmi, ako aj s odbornými environmentálnymi inštitúciami a mimovládnyimi environmentálnymi organizáciami.

Vzhľadom na skutočnosť, že ustanovenia Aarhuského dohovoru nemožno považovať za priamo aplikovateľné, Dohovor je implementovaný prostredníctvom vnútroštátneho práva. Systém právnej úpravy je popísaný v jednotlivých článkoch predmetnej správy.

III. Legislatívne, regulačné a iné opatrenia, implementujúce všeobecné ustanovenia článku 3, v odsekoch 2, 3, 4, 7 a 8

Uvedte legislatívne, regulačné a iné opatrenia, ktoré implementujú všeobecné ustanovenia článku 3 v odsekoch 2, 3, 4, 7 a 8 Dohovoru.

Vysvetlite, ako sú tieto odseky implementované. Popíšte najmä:

- (a) So zreteľom na **odsek 2** opatrenia, prijaté na zabezpečenie, že úradníci a úrady sú nápomocní a poskytujú požadované vedenie;
- (b) So zreteľom na **odsek 3** opatrenia, prijaté na presadzovanie vzdelávania a environmentálneho uvedomenia;
- (c) So zreteľom na **odsek 4** opatrenia, prijaté v rámci zabezpečenia, že budú patrične uznávané a podporované organizácie,

združenia alebo skupiny, presadzujúce ochranu životného prostredia;

(d) So zreteľom na **odsek 7** opatrenia, prijaté na presadzovanie princípov Dohovoru v medzinárodnom meradle:

(i) Opatrenia prijaté na koordináciu v rámci ministerstva a medzi ministerstvami na informovanie úradníkov zainteresovaných v ďalších relevantných medzinárodných fórach dotýkajúcich sa článku 3 odsek 7 Dohovoru a Smerníc z Almaty indikujúcich, či sa koordinačné opatrenia používajú;

(ii) Opatrenia prijaté na poskytovanie prístupu k informáciám na národnej úrovni týkajúcich sa medzinárodných fór, vrátane stupňov na ktorých bol poskytnutý prístup k informáciám;

(iii) Opatrenia prijaté na propagovanie a umožnenie účasti verejnosti na národnej úrovni so zreteľom na medzinárodné fóra (napr. prizývanie členov MVO, aby boli súčasťou delegácie zmluvnej strany na medzinárodných environmentálnych rokovaníach, alebo zapojenie MVO pri príprave oficiálnej pozície zmluvnej strany na uvedené rokovania), vrátane stupňov na ktorých bol poskytnutý prístup k informáciám;

(iv) Opatrenia prijaté na presadzovanie zásad dohovoru v konaniach ďalších medzinárodných fórach;

(v) Opatrenia prijaté na presadzovanie zásad dohovoru v pracovných programoch, projektoch, rozhodnutiach a iných zásadných výstupoch ďalších medzinárodných fórach;

(e) So zreteľom na **odsek 8** opatrenia, prijaté na zabezpečenie, že osoby, uplatňujúce si svoje práva podľa Dohovoru, nebudú penalizované, prenasledované alebo obťažované.

Odpoveď:

Ad a)

Informačnú činnosť, tvorí hlavne informovanie verejnosti prostredníctvom médií, zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, ako aj metainformačný systém MŽP SR – EnviroInfo, na ktorom sa podieľajú všetky rezortné organizácie a úrady štátnej správy pre tvorbu a ochranu životného prostredia. Všetky ústredné orgány štátnej správy, t.j. ministerstvá a ich rezortné organizácie majú zriadené webové stránky, prostredníctvom ktorých sa zabezpečuje informovanie širokej verejnosti.

Od roku 2006 prebiehajú v regiónoch Slovenska školenia k zákonu č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení neskorších predpisov pre obce a samosprávy v spolupráci so Združením miest a obcí Slovenska. Zabezpečuje ich MŽP SR. Školenia k zákonu č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám zabezpečuje najmä mimovládny sektor.

Jednotlivé inštitúcie v rámci výkonu štátnej správy vo vecne príslušnej oblasti zabezpečujú prostredníctvom svojich webových stránok informačnú činnosť pre verejnosť, napr. Úrad geodézie, kartografie a katastra -

Ad b)

Environmentálna výchova a vzdelávanie vychádza z Koncepcie environmentálnej výchovy a vzdelávania schválenej uznesením vlády SR č. 846/1997 a Štátneho vzdelávacieho programu MŠVVaŠ SR ako prierezová téma. Medzi opatrenia na zvýšenie účinnosti environmentálnej výchovy a vzdelávania patrí najmä jeho začleňovanie do školských vzdelávacích programov materských, základných a stredných škôl. Problematika environmentálnej výchovy sa zapracováva do všetkých školských vzdelávacích programoch ako prierezová téma na všetkých typoch škôl. Organizujú sa odborné-metodické podujatia, semináre, prednášky a exkurzie pre pedagogických pracovníkov. Okrem toho sa vydávajú metodické materiály, publikácie, učebné pomôcky. MŽP SR v spolupráci so svojimi rezortnými organizáciami a MVO realizuje projekty nielen v oblasti školskej výchovy, ale aj mimoškolských aktivít. Každoročne sa vydáva Správa o životnom prostredí SR, ktorá poskytuje informácie o environmentálnej situácii SR organizáciám v systéme OSN a EÚ. Environmentálne informácie sprostredkovávajú aj Sektorové správy hodnotiace vplyv hospodárskych odvetví na životné prostredie. Workshopy k problematike Aarhuského dohovoru sa uskutočňovali najmä v období, keď SR pristupovala k dohovoru. Workshopy pre verejnosť realizovalo MŽP SR v spolupráci s Regionálnym environmentálnym centrom Slovensko (REC Slovensko), pre rezortné organizácie a samosprávy v spolupráci s SAŽP, ktorá pôsobí v rezorte ako hlavná vzdelávacia inštitúcia, ktorá aktívne pripravuje a programovo zabezpečuje cieľ rezortu životného prostredia - zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva Slovenska a vzdelávanie v oblasti trvalo udržateľného rozvoja. Jeho úlohou je predovšetkým zabezpečenie neformálnej environmentálnej výchovy a osvetu širokej verejnosti, celoživotné vzdelávanie odbornej verejnosti, organizácia regionálnych, celoslovenských a medzinárodných podujatí. Jedným z najvýznamnejších podujatí je Medzinárodný filmový festival filmov o životnom prostredí Envirofilm. Slovenská republika je členom EHK OSN k vzdelávaniu k trvalo udržateľnému rozvoju.

Medzi opatrenia MŽP SR na zvýšenie účinnosti environmentálnej výchovy a vzdelávania patrí aj podpora relevantných projektov z Operačného programu Životné prostredie v rámci prioritnej osi 5 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny, v rámci ktorých relevantní prijímatelia (napr. SMOPaJ, SAŽP, ŠOP a ZOO Bojnice) realizujú projekty v rámci dvoch relevantných operačných cieľov. V rámci operačného cieľa 5.2. Zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny prostredníctvom budovania a rozvoja zariadení ochrany prírody a krajiny vrátane zavedenia monitorovacích systémov za účelom plnenia národných a medzinárodných záväzkov sú podporované aktivity zamerané na posilnenie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny, t.j. napr. aktivity zamerané na rôzne formy propagácie, technickú infraštruktúru, vrátane zavedenia monitorovacích a informačných systémov. V rámci operačného cieľa 5.3 Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane posilnenia spolupráce a komunikácie so zainteresovanými skupinami, ktorý

je zameraný najmä na zabezpečenie dostatočného environmentálneho povedomia verejnosti a podporu zo strany vlastníkov a užívateľov dotknutých pozemkov sú podporované aktivity zamerané najmä na prípravu a vydávanie publikácií a ďalších foriem informovanosti verejnosti ako aj realizáciu rôznych seminárov a odborných podujatí.

Odborné rezortné organizácie sa taktiež podieľajú na realizácii environmentálnej výchovy a vzdelávania nasledovnými aktivitami:

Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP) spoločne s MŽP SR šesťkrát ročne vydáva odbornú-náučný časopis o životnom prostredí *Enviromagazín* a každoročne organizuje medzinárodný festival filmov o životnom prostredí – *ENVIROFILM*, ktorého súčasťou je aj súťaž výtvarnej tvorivosti detí a mládeže – *Zelený svet*. SAŽP realizuje od roku 2008 projekt pod názvom: *Zlepšenie environmentálneho povedomia v oblasti ochrany prírody a krajiny (vrátane NATURA 2000)*. Úlohou projektu je prispieť k zvýšeniu environmentálneho povedomia širokej, pedagogickej a odbornej verejnosti o ochrane prírody a krajiny (vrátane NATURA 2000) prostredníctvom vytvorenia základných metodických a informačných zdrojov, realizáciou cyklu certifikovaných školení a metodických dní, konferencií, výchovno-vzdelávacích aktivít, súťaží a programov. Pre zamestnancov štátnej správy SAŽP organizuje vzdelávanie v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia - odbornú prípravu na získanie osobitných kvalifikačných predpokladov, vzdelávanie v oblasti zeleného verejného obstarávania a akreditované vzdelávanie pedagógov. V rokoch 2011 až 2012 SAŽP organizovala informačné podujatia za účelom podporiť informovanosť o potrebe zachovania významného prírodného dedičstva zahrnutého v sústave NATURA 2000, a to prostredníctvom zvýšenia všeobecného ekologického povedomia širokej verejnosti a mládeže. Realizáciou národných konferencií, regionálnych seminárov, lokálnych workshopov sa prispelo k zvýšeniu environmentálneho povedomia verejnosti o ochrane prírody a sieti NATURA 2000 a k zlepšeniu komunikácie medzi zainteresovanými subjektmi, výmene informácií a skúseností v tejto oblasti.

Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva (SMOPaJ) v rokoch 2008 – 2012 realizovalo projekt NATURA 2000 v celoživotnom vzdelávaní. V rámci projektu boli realizované prednášky na základných a stredných školách na rôzne témy z oblasti NATURA 2000, boli vydané publikácie o národných parkoch, chránených krajinných oblastiach a chránených stromoch v SR, *Atlas druhov európskeho významu pre územia NATURA 2000 na Slovensku* a v roku 2012 aj jeho elektronická verzia (DVD).

V rámci propagácie problematiky územnej a druhovej ochrany v súvislosti s európskou sústavou chránených území NATURA 2000 Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva uskutočnilo vo vybraných lokalitách – územiach európskeho významu (ÚEV) a chránených vtáčích územiach (CHVÚ), ktoré sú súčasťou NATURA 2000, ako aj v chránených územiach národnej sústavy SR – tri cykly metodických dní pre učiteľov základných a stredných škôl.

SMOPaJ realizuje aj nasledovné podujatia:

ekodni jar a ekodni jeseň (v roku 2012 – 60 odprednášaných prezentácií,

zúčastnilo sa 1752 žiakov, študentov a pedagógov na 15 školách),
workshopy (v roku 2012 Svetový deň mokradí – 33 účastníkov, Svetový deň
vody – 176, Svetový deň vtáctva – 35, Svetový deň Zeme – 103,
Medzinárodný deň ŽP – 57, Dni európskeho kultúrneho dedičstva – 250,
Svetový deň zvierat – 164, Svetový deň chôdze – 1625, Európsky týždeň vedy
a techniky – 682, spolu účasť 3125),
eko- a speleopodujatia (rok 2012 – celkovo 124 účastníkov, Všetko
o bocianovi, Obrázky z Moskvy, Balkán – kvitnúca záhrada, Život
netopiera),
zapožičiavanie výstav s environmentálnou problematikou (rok 2012 – 24
výstav s účasťou 11500 ľudí: Orol skalný 645, Voda – kolíska života
a prameň zdravia 100, Motýlia krása 933, Ochrana živočíchov 52, Odpady
126, Čarovná moc rastlín 768, Zaujímavosti zo života blanokřídlorcov 818,
Chránená príroda Slovenska 68, Poznaj a chráň – NATURA 2000 85, Huby
tajomné aj užitočné 900, Chceme žiť bez drog 900, Tajomstvá našich
chrobákov 800, Srnčia zver 368, Zo života našich operencov 87, Jeleň kráľ
lesov 650, Chránené územia Slovenska – národné parky 2413, Pakobylky
a listovky 378, Chránené vtáčie územia Slovenska II. – nížiny 97, NATURA
2000, Lavíny v horách. Musíme žiť aj s nimi 45, Jaskyňa – dutina
v horninovom masíve 52, Jaskyne drakov 900, Príroda našimi očami,
Kamene farby dúhy 315).
Z Operačného programu životné prostredie na r. 2007 – 2013 boli
podporené projekty VÚVH a SAŽP k propagácii NATURA 2000.

Slovenské banské múzeum (SBM) plní programové vyhlásenie vlády SR
z roku 2012 tým, že v súlade so stratégiou trvalo udržateľného rozvoja
a environmentálnej politiky sa sústreďuje hlavne na rozvoj školskej
i mimoškolskej výchovy a vzdelávania, environmentalistiky,
environmentálnej regionalizácie, etiky, osvety, propagácie
a environmentálne prospešných aktivít mládeže a občanov. SBM od roku
1998 cielene realizuje environmentálnu výchovu prostredníctvom projektu
„Škola v múzeu“, ktorého hlavná snaha je uchovávať hmotné a duchovné
dedičstvo a prezentovať ho netradičnou formou predovšetkým mladej
generácii. V rámci aktivít projektu je k dispozícii aj ponuka výjazdových
výchovno – vzdelávacích projektov po školských a kultúrnych zariadeniach
širšieho regiónu.

Orgány špecializovanej štátnej správy sa taktiež podieľajú
na environmentálnej výchove a vzdelávaní každoročným organizovaním
aktivít v rámci medzinárodného Dňa Zeme a Dňa vody a pod.

Úrad jadrového dozoru SR pravidelne organizuje dni otvorených dverí pre
verejnosť, kde sa môžu zoznámiť s činnosťou úradu a oboznámiť
sa s otázkami týkajúcimi sa chodu ako aj samotnej práce úradu. Úrad
na svojej webovej stránke poskytuje usmernenie o tom, ako požiadať
o informácie v zmysle zákona č.211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe
k informáciám. Zároveň je verejnosti umožnené vyplniť pripravený formulár
žiadosti a priamo ho odoslať, čo podstatne uľahčuje proces zaslania
žiadosti.

Úrad pravidelne komunikuje s Občianskymi informačnými komisiami

zriadenými v oblastiach s jadrovými zariadeniami, zúčastňuje sa na informačných seminároch, čím podnecuje verejnosť pýtať sa a žiadať informácie o otázkach jadrovej bezpečnosti.

Podľa § 4 odsek 1 písmeno h) atómového zákona ÚJD SR jedenkrát ročne, vždy k 30. aprílu, predkladá správu o stave jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení na území Slovenskej republiky a o svojej činnosti za uplynulý rok vláde Slovenskej republiky a následne Národnej rade Slovenskej republiky.

Ad c)

Vláda Slovenskej republiky sa vo svojom Programovom vyhlásení na roky 2012 až 2016, nadväzujúc na Programové vyhlásenie na obdobie rokov 2010-2014 zaviazala upraviť legislatívu tak, aby bola zabezpečená účasť verejnosti na rozhodovacom procese v záležitostiach životného prostredia v duchu Aarhuského dohovoru, pričom sa vytvorí priestor na účinnú komunikáciu medzi vládou a verejným sektorom a mimovládnyimi organizáciami, ktorý zastreší splnomocnenec pre občiansku spoločnosť. Cieľom je okrem iného i zefektívniť fungovanie a zlepšiť dostupnosť verejnej správy pre fyzické a právnické osoby reformou štátnej správy tzv. ESO.

Vyššie uvedené ciele vlády Slovenskej republiky zapájajúce do rozhodovacích procesov širokú verejnosť sú premietnuté v nasledovných uzneseniach:

Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 68 z 22. 2. 2012 k návrhu koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku,

Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 397 z 1. 8. 2012 k návrhu na zriadenie Rady vlády Slovenskej republiky pre mimovládne neziskové organizácie.

Občianske združenia (mimovládne organizácie) majú svoj právny základ v nasledujúcich predpisoch:

Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch a o doplnení zákona NR SR č. 207/1996 Z. z.,

Zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

Ad d)

Účasť verejnosti v medzinárodných procesoch environmentálneho rozhodovania je aplikovaná v súlade s ustanoveniami a v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V praxi uplatňuje SR princípy Aarhuského dohovoru, napr. v rámci OECD, účasťou mimovládnych organizácií na medzirezortných rokovaníach s expertmi OECD týkajúcich sa prípravy prvého a druhého prehľadu environmentálnej výkonnosti Slovenskej republiky (Environmental Performance Review). Zástupca Úradu jadrového dozoru SR je členom

„Steering Committee“, ktorý bol ustanovený z iniciatívy EK (DG TREN) a francúzskej asociácie lokálnych informačných komisií ANCLI v spolupráci so skupinou ENEF a francúzskym Ministerstvom ekológie na koordináciu aktivít k praktickej implementácii Aarhuského dohovoru. V rámci uvedených aktivít sa konajú workshopy k praktickej implementácii Aarhuského dohovoru a o princípoch jeho uplatňovania v oblasti využívania jadrovej energie v jednotlivých štátoch EÚ na úrovni EÚ za účasti zástupcov štátnych organizácií, zainteresovaných strán a mimovládnych organizácií a predpokladajú sa organizovať okrúhle stoly na národnej úrovni v jednotlivých štátoch EÚ. Zapojenie mimovládnych organizácií a verejnosti do prípravy nového zákona o ochrane prírody, resp. jeho novely, ako aj aktuálnych tém, napr. v rámci koordinačnej rady pre monitoring vtáctva a pre podávanie správy podľa článku 12 smernice o ochrane vtáctva, pri príprave národnej správy k vtáčej kriminalite ai. V zmysle Rozhodnutia č. 466/2002/EC z 1. marca 2002 vypracovalo MŽP SR Memorandum o porozumení medzi Európskym spoločenstvom a SR o účasti SR na akčnom programe spoločenstva podporujúceho mimovládne organizácie, pôsobiace predovšetkým v starostlivosti o životné prostredie. Uvedené memorandum bolo schválené vládou SR dňa 21.8.2002 (uznesenie vlády SR č. 944/2002).

Z poverenia Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti a v súlade s uznesením vlády SR č. 68 z 22.2.2012 bol vypracovaný návrh Deklarácie o spolupráci ministerstva a mimovládnych neziskových organizácií.

Pracovníci organizačných útvarov MŽP SR, zodpovední za agendu Aarhuského dohovoru úzko spolupracujú v rámci interných konzultácií pri implementácii smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/1/ES z 15. januára 2008 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (kodifikované znenie), pričom uvedená smernica platí len do 7. januára 2014, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006/ES o zriadení Európskeho registra uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/4/ES o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/35/ES, ktorou sa ustanovuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia a rozhodnutia Rady č. 2005/370/ES o uzavretí v mene Európskeho spoločenstva Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

Ad e)

Článok 45 Ústavy SR („Každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.“) a § 3 ods. 1 zákona č. 211/2002 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám („Každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby

k dispozícii“) sú základnými ústavnými právami, s ktorými súvisí aj právo na slobodné necenzurované vyjadrovanie názorov.

IV. Prekážky vyskytujúce sa pri implementácii článku 3

Popíšte akékoľvek **prekážky, vyskytujúce sa pri implementácii ktoréhokoľvek z odsekov článku 3**

Odpoveď:

Úrady životného prostredia sú miestami personálne poddimenzované a z toho dôvodu nie je možné pristupovať k tejto problematike v takej miere, ako by bolo potrebné. Prekážkou je aj nedostatok finančných prostriedkov na vzdelávanie (napr. systematické vzdelávanie štátnych zamestnancov na jednotlivých úsekoch štátnej správy, na semináre, odborné konferencie, medzinárodné stretnutia, publikácie) a materiálne vybavenie (napr. absencia GPS, GIS).

Mala by sa zvýšiť kvalita vzdelávania, výskumu a vývoja. Pripravovať na výkon štátnej správy osoby schopné tvorivého riadenia kreatívneho myslenia v práci so zákonnými normami a manažovania. Je to disciplína, kde sa treba naučiť ako pracovať s ľuďmi a pre ľudí a zároveň ich pripraviť na vedenie ľudí v rámci pôsobenia na súčasné zložité dynamické systémy.

V niektorých prípadoch Aarhuský dohovor nedefinuje jednoznačne niektoré pojmy a činnosti týkajúce sa napríklad jadrových zariadení. Konkrétne článok 2 síce definuje pojem „informácia o životnom prostredí“, ale skôr vo všeobecnej rovine, avšak bližšie nedefinuje, čo je informácia o životnom prostredí v prípade jadrového zariadenia.

Ďalším problémom sa javí aj zoznam činností v prílohe I, podľa ktorej sú činnosťami jadrové elektrárne a ostatné jadrové reaktory vrátane ich rozobratia alebo vyradenia z prevádzky.

V. Ďalšie informácie o praktickej aplikácii všeobecných ustanovení článku 3

Uveďte akékoľvek ďalšie informácie o **praktickom uplatňovaní všeobecných ustanovení článku 3.**

Odpoveď:

Ministerstvo životného prostredia SR v zmysle zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov a zákona č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení neskorších predpisov vydáva pravidelne od roku 1993 každoročne Správu o stave životného prostredia, v ktorej sa hodnotí stav životného prostredia Slovenskej republiky. Správa je dostupná širokej verejnosti prostredníctvom internetovej stránky MŽP SR a Enviroportálu - informačného portálu o životnom prostredí.

Za účelom sprístupňovania registrov, resp. zoznamov informácií o životnom prostredí, ktoré majú verejné orgány k dispozícii, je prevádzkovaný systém

EnviroInfo – Metainformačný systém rezortu životného prostredia, na ktorom sa podieľajú všetky rezortné organizácie a úrady štátnej správy v rezorte životného prostredia., vznikol spojením registrov (systémov). Osobitný verejne prístupný zoznam a Katalóg dátových zdrojov - EnviroInfo je internetovou databázovou aplikáciou, ktorá slúži na zber a prezentáciu metaúdajov (opisných informácií) o dokumentoch, databázach, mapách, vektorových a rastrových priestorových údajoch a iných údajoch, ktoré majú v danom kontexte význam pre životné prostredie v zmysle definície pojmu informácia o životnom prostredí. Jej hlavným cieľom je vytvoriť nástroj pre efektívne využívanie informácií, poskytnúť záujemcom okamžitý prístup k spomínaným opisným údajom, a tak uľahčiť identifikáciu informačného zdroja.

Zhromažďovanie, uchovávanie a šírenie informácií o životnom prostredí sa realizuje v súlade s príslušným zákonom č. 205/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Ďalším zdrojom údajov je i zákon č. 3/2010 Z.z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie, v zmysle ktorého sú dostupné priestorové údaje ako napr. parcely katastra nehnuteľností, súradnicové referenčné systémy, výškové modely zemského povrchu (informácie sú súčasťou informačného systému geodézie, kartografie a katastra podľa § 20 zákona č. 215/1995 Z. z. o geodézie a kartografii v znení neskorších predpisov a referenčné priestorové údaje sú k dispozícii prostredníctvom geoportálu).

Ústredné orgány štátnej správy, ako povinné osoby, poskytujú verejnosti informácie v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov a ďalšie relevantné informácie zverejňujú na svojich webových stránkach.

VI. Webové adresy relevantné na implementáciu článku 3

Uveďte relevantné webové adresy, ak sú k dispozícii:

www.enviro.gov.sk
www.enviroportal.sk
www.opzp.sk
www.sazp.sk
www.sizp.sk
www.sop.sk
www.vuvh.sk
www.shmu.sk
www.svp.sk
www.geology.sk
www.envirofond.sk
www.repis.sk
www.ba.ouzp.sk; www.tt.ouzp.sk; www.nr.ouzp.sk; www.po.ouzp.sk;
www.tn.ouzp.sk; www.bb.ouzp.sk; www.za.ouzp.sk; www.ke.ouzp.sk
www.ujd.gov.sk
www.geoportal.sk
webové stránky ústredných orgánov štátnej správy - www.govnet.sk

VII. Legislatívne, regulačné a iné opatrenia, implementujúce ustanovenia o prístupe k environmentálnym informáciám v článku 4

Uved'te legislatívne, regulačné a iné opatrenia, ktoré implementujú ustanovenia o prístupe k environmentálnym informáciám v článku 4.

Vysvetlite, ako bol implementovaný každý odsek článku 4. Popíšte transpozíciu relevantných definícií v článku 2 a požiadavku na odstránenie diskriminácie v článku 3, odsek 9. Taktiež a predovšetkým popíšte:

- (a) So zreteľom na **odsek 1** opatrenia, prijaté na zabezpečenie, že:
  - (i) Akákoľvek osoba môže mať prístup k informáciám bez udania dôvodu;
  - (ii) Sú dodané kópie aktuálnej dokumentácie, obsahujúce alebo zahrňujúce požadované informácie;
  - (iii) Informácie sú dodané v požadovanej forme;
- (b) Opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že sú rešpektované limity, uvedené v **odseku 2**;
- (c) So zreteľom na **odseky 3 a 4** opatrenia, prijaté na:
  - (i) Poskytovanie výnimiek z požiadaviek;
  - (ii) Zabezpečenie, aby bol aplikovaný test záujmu verejnosti na konci odseku 4;
- (d) So zreteľom na **odsek 5** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že štátny úrad, ktorý nedisponuje požadovanou environmentálnou informáciou, zahájí potrebnú činnosť;
- (e) So zreteľom na **odsek 6** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že je implementovaná požiadavka na roztriedenie a sprístupnenie informácií;
- (f) So zreteľom na **odsek 7** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že odmietnutia budú spĺňať časové limity a ostatné požiadavky, s nimi súvisiace;
- (g) So zreteľom na **odsek 8** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že sú splnené požiadavky na poplatky.

Odpoveď:

Implementácia článku 4 Dohovoru je zabezpečená predovšetkým zákonom NR SR č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov).

Článok 3 odsek 9 pre občanov SR garantuje Ústava Slovenskej republiky. Slovenská republika ako členský štát Európskej únie transponovala

smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES zo dňa 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí.

Článok 4 Dohovoru je premietnutý taktiež do nasledovných právnych noriem:

Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov

Zákon č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení neskorších predpisov

Smernica MŽP SR č. 1/2005-1.5. o postupe sprístupňovania informácií o životnom prostredí

Vyhláška MŽP SR č. 448/2010 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Pokyn ministra ŽP SR č. 3/2005- 1.7

Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

Zákon 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov

Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 3/2009 Z.z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie

Vyhláška MŽP SR č. 352/2011, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona

č. 3/2010 Z. z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie

Smernica Európskeho parlamentu a rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (Inspire)

Zákon č. 541/2004 Z. z.o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Ad a)

Prístup k informáciám je upravený zákonom č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) a zákonom č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií a životnom prostredí.

Informácie označené ako obchodné tajomstvo povinná osoba nesprístupní, ak nejde o informácie v súlade s § 10 ods. 2 infozákona. Podľa tohto ustanovenia nie je porušením alebo ohrozením obchodného tajomstva sprístupnenie informácie týkajúcej sa závažného vplyvu na zdravie ľudí, sprístupnenie informácie o znečisťovaní životného prostredia atď. V tomto

prípade by sa nemal odmietnuť ani obmedziť prístup k informáciám, i keby boli formálne naplnené všetky znaky obchodného tajomstva. Ak sa informácia týka vecí uvedených v § 10 ods. 2 infozákona ochrana obchodného tajomstva je „prelomená“ a informácia môže byť bez ohľadu na obchodné tajomstvo sprístupnená.

(i)

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám sa informácie sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje.

(ii)

Podľa § 16 ods. 9 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám umožní povinná osoba každému bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu nahliadnuť, robiť si výpisy alebo odpisy alebo kópie zo spisov a z dokumentácie.

(iii)

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám sa informácie sprístupňujú najmä ústne, nahliadnutím do spisu vrátane možnosti vyhotoviť si odpis alebo výpis, odkopírovaním informácií na technický nosič dát, sprístupnením kópií predlôh s požadovanými informáciami, telefonicky, faxom, poštou, elektronickou poštou. Ak informáciu nemožno sprístupniť spôsobom určeným žiadateľom, dohodne povinná osoba so žiadateľom iný spôsob sprístupnenia informácie.

Ad b)

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám žiadosť o sprístupnenie informácií vybaví povinná osoba bez zbytočného odkladu, najneskôr do ôsmich pracovných dní odo dňa podania žiadosti alebo odo dňa odstránenia nedostatkov žiadosti podľa § 14 ods. 2 a 3 a do 15 pracovných dní, ak sa sprístupňuje informácia nevidiacej osobe v prístupnej forme podľa § 16 ods. 2 písm. a), ak tento zákon neustanovuje inak. Zo závažných dôvodov môže povinná osoba predĺžiť lehotu (ods. 1), najviac však o osem pracovných dní a o 15 pracovných dní, ak sa sprístupňuje informácia nevidiacej osobe v prístupnej forme podľa § 16 ods. 2 písm. a).

Závažnými dôvodmi sú:

- a) vyhľadávanie a zber požadovaných informácií na inom mieste, ako je sídlo povinnej osoby vybavujúcej žiadosť,*
- b) vyhľadávanie a zber väčšieho počtu oddelených alebo odlišných informácií požadovaných na sprístupnenie v jednej žiadosti,*
- c) preukázateľné technické problémy spojené s vyhľadávaním a sprístupňovaním informácie, o ktorých možno predpokladať, že ich možno odstrániť v rámci predĺženej lehoty.*

Predĺženie lehoty povinná osoba oznámi žiadateľovi bezodkladne, najneskôr pred uplynutím lehoty (ods. 1). V oznámení uvedie dôvody, ktoré viedli k predĺženiu lehoty. Ak povinná osoba nesplní v stanovenej 8-dňovej lehote požiadavky na sprístupnenie informácií, ide o správny delikt a priestupok, za ktorý môže byť uložená pokuta až do výšky 1.650,- Eur a zákaz činnosti až na dva roky.

Ad c)

(i)

§ 8 až 12 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, ktoré taxatívne vymedzujú obmedzenia prístupu k informáciám (napr. ochrana utajovaných skutočností, ochrana osobnosti a osobných údajov, ochrana obchodného tajomstva a ďalšie konkrétne podmienky obmedzenia), ako aj podmienky tohto obmedzenia.

Zároveň je potrebné dať do pozornosti, že novelou č. 145/2010 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa dokumentácia z prílohy 1 a 2 atómového zákona považuje za dokumentáciu, ktorá obsahuje informácie ktorých zverejnenie by sa mohlo použiť na plánovanie a vykonanie činností s cieľom spôsobiť narušenie alebo zničenie jadrového zariadenia alebo objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov a tým nepriaznivo ovplyvniť bezpečnosť verejnosti. Ide o dokumentáciu jadrových zariadení potrebnú k jednotlivým rozhodnutiam a dokumentáciu potrebnú k povoleniu na prepravu rádioaktívnych materiálov. Uvedenou novelou sa vstúpilo do zákona o slobodnom prístupe k informáciám a rozšírilo sa obmedzenie prístupu k informáciám, ak ide o dokumentáciu ktorá obsahuje informácie, ktorých zverejnenie by sa mohlo použiť na plánovanie a vykonanie činností s cieľom spôsobiť narušenie alebo zničenie jadrového zariadenia alebo objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov podľa osobitných predpisov (ako napríklad zákon o obrane Slovenskej republiky). V zmysle národnej legislatívy ako aj medzinárodných zmlúv je pre obranu a ochranu krajiny potrebné utajenie určitých dokumentov, ktoré by pri neutajení mohli spôsobiť vážne problémy v ochrane pred teroristickými a inými útokmi a mohli by oslabiť krajinu, nakoľko by došlo k získaniu citlivých informácií, ktoré by zneužitím ohrozili obyvateľov nielen Slovenskej republiky, ale aj okolitých štátov. Novela atómového zákona č. 350/2011 Z. z. pozmenila pôvodné ustanovenie zákona č. 145/2010 Z. z. a určila len niektoré dokumenty z prílohy č. 1 a 2 atómového zákona, ktoré obsahujú citlivé informácie a nie je možné ich zverejniť.

(ii)

Výnimky sa neimplementujú, nakoľko zákon presne vymedzuje, ktoré informácie sa musia sprístupniť verejnosti vrátane termínov.

Ad d)

§ 15 ods. 1 a 2 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám ustanovuje, že povinná osoba, ku ktorej žiadosť smeruje, nemá požadované informácie k dispozícii a ak má vedomosť o tom, kde možno požadovanú informáciu získať, postúpi žiadosť do piatich dní odo dňa doručenia žiadosti povinnej osobe, ktorá má požadované informácie k dispozícii, inak žiadosť odmietne rozhodnutím. Postúpenie žiadosti povinná osoba bezodkladne oznámiť žiadateľovi.

Ad e)

Všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva v zmysle § 12 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám povinná osoba tak, že

sprístupní požadované informácie vrátane sprievodných informácií po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod nesprístupnenia.

Zákon č. 541/2004 Z.z. o mierovom využívaní atómovej energie (atómový zákon) v znení neskorších predpisov upravuje sprístupňovanie informácií s ohľadom na zabezpečenie bezpečnosti verejnosti v otázkach využívania atómovej energie.

Ad f)

Podľa § 18 ods. 2 zákona o slobode informácií, ak povinná osoba žiadosti nevyhovie hoci len sčasti, vydá o tom v zákonom stanovenej lehote písomné rozhodnutie. Rozhodnutie nevydá v prípade, ak žiadosť bola odložená. Podľa § 18 ods. 3 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ak povinná osoba v lehote na vybavenie žiadosti neposkytla informácie či nevydala rozhodnutie a ani informáciu nesprístupnila, predpokladá sa, že vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu.

Podľa § 18 ods. 4 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ak povinná osoba žiadosti nevyhovie hoci len sčasti, dá bezodkladne, najneskôr do troch dní, osobe, ktorá ju založila alebo s ktorou uzavrela zmluvu o plnení úloh na úseku starostlivosti o životné prostredie, podnet na vydanie rozhodnutia.

Podľa § 19 ods. 1 zákona o slobode informácií proti rozhodnutiu povinnej osoby o odmietnutí požadovanej informácie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia alebo márneho uplynutia lehoty na rozhodnutie o žiadosti. Odvolanie sa podáva povinnej osobe, ktorá rozhodnutie vydala alebo mala vydať.

Poskytovať informácie sa odmieta na základe § 11 ods. (1) písm. f) zo zákona č. 211/2000 Z.z. (utajované informácie o výskyte druhov), § 11 ods. (1) písm. c) zo zákona č. 211/2000 Z.z. (ochrana duševného vlastníctva), § 9 zákona č. 211/2000 Z.z. (ochrana osobnosti a osobných údajov) a na základe licenčných zmlúv s dodávateľmi niektorých údajov.

Ad g)

Podľa § 21 zákona o slobode informácií sa informácie sprístupňujú bezplatne s výnimkou úhrady vo výške, ktorá nesmie prekročiť výšku materiálnych nákladov spojených so zhotovením kópií, so zadovážením technických nosičov a s doručením informácie žiadateľovi. Náklady na sprístupnenie informácie prístupnou formou osobe so zmyslovým postihnutím znáša povinná osoba. Povinná osoba môže zaplatenie úhrady odpustiť.

Podrobnosti o úhrade nákladov za sprístupnenie informácií sú ustanovené vo vyhláske MF SR č. 481/2000 Z.z. o podrobnostiach úhrady nákladov za sprístupnenie informácií.

VIII. Prekážky vyskytujúce sa pri implementácii článku 4

Popíšte akékoľvek prekážky, ktoré bránia implementácii ktoréhokoľvek z odsekov článku 4.

Odpoveď:

Článok 4 Aarhuského dohovoru je v SR implementovaný. Súdne konanie o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia však môže trvať aj viac ako jeden rok od podania žaloby. Proti rozsudku sa môže protistrana odvolať, čím sa súdne konanie môže predĺžiť. Po uplynutí dlhšieho časového obdobia môže strácať informácia o životnom prostredí pre žiadateľa význam. Pokiaľ súd rozhodne o zrušení rozhodnutia o odmietnutí informácie, začína nové administratívne konanie, v ktorom môže povinná osoba znovu odmietnuť poskytnutie informácie (napr. s uvedením iného dôvodu).

IX. Ďalšie informácie o praktickej aplikácii ustanovení článku 4

Uvedte ďalšie informácie o praktickom uplatňovaní ustanovení o prístupe k informáciám v článku 4, napr. či existujú štatistiky o počte žiadostí, o počte zamietnutí a dôvodoch zamietnutia žiadostí?

Odpoveď:

SR značne prekračuje rámec ustanovení I. piliera Aarhuského dohovoru - prístupu k environmentálnym informáciám. Relevantnou je aj „Správa o skúsenostiach nadobudnutých pri uplatňovaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí v podmienkach Slovenskej republiky. Centrálnu evidenciu žiadostí a štatistiku o počte a spôsobe vybavenia žiadostí ukladá § 20 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám.

Mimovládna organizácia VIA IURIS k praktickej aplikácii ustanovení článku 4 uvádza v súvislosti s utajením časti dokumentácie týkajúcej sa povoľovania jadrových zariadení podľa zákona č. 541/2004 Z.z. o mierovom využívaní atómovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom a účinnom znení, že v ustanovení § 3 ods. 14, je uvedené: „Za dokumentáciu obsahujúcu citlivé informácie sa považuje dokumentácia, ktorej zverejnenie by sa mohlo použiť na naplánovanie a vykonanie činností s cieľom spôsobiť narušenie alebo zničenie jadrového zariadenia a tým nepriaznivo ovplyvniť bezpečnosť verejnosti a spôsobiť ekologickú alebo ekonomickú škodu. Táto dokumentácia sa nezverejňuje podľa osobitného predpisu.“. Osobitným predpisom sa rozumie zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, ktorý vo svojom ustanovení § 11 ods. 1 písm. i) uvádza, že „Povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak ide o dokumentáciu, ktorá obsahuje informácie, ktorých zverejnenie by sa mohlo použiť na plánovanie a vykonanie činností s cieľom spôsobiť narušenie alebo zničenie jadrového zariadenia alebo objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov podľa osobitných predpisov.“. V zmysle ustanovenia § 3 ods. 15 atómového zákona ide o dokumentáciu obsahujúcu citlivé informácie, ktorou „sa rozumie dokumentácia uvedená

v prílohe č. 1 bode A písm. c), bode B písm. a), b), i), m), bode C písm. a), d), i), j), s), w) a prílohe č. 2 bode A písm. b), bode B písm. b).“.

Podľa čl. 4 ods. 4 písm. b) Aarhuského dohovoru „Žiadosť o informáciu o životnom prostredí môže byť zamietnutá, ak by jej zverejnenie nepriaznivo ovplyvnilo... medzinárodné vzťahy, obranu štátu alebo bezpečnosť verejnosti;“. V čl. 4 ods. 6 Aarhuského dohovoru je zároveň výslovne stanovený nasledovný princíp: „Každá Strana zabezpečí, že ak informácie, ktoré sa podľa odseku 3 písm. c) a odseku 4 nesprístupnia, možno oddeliť bez toho, aby bola dotknutá dôvernosť takto oddelených informácií, orgán verejnej moci sprístupní zostatok požadovanej informácie o životnom prostredí.“. Tento všeobecne uznávaný princíp týkajúci sa prístupu k informáciám bol vyslovene potvrdený aj rozsudkami Európskeho súdneho dvora Hautala v. Council T-14/98 [1999] ECR II-2489 alebo JT Corporation v. Commission Case T-123/99 [2000] ECR II-3269.

Pri posudzovaní, či je utajenie informácií pre ochranu iných ústavných záujmov (napr. bezpečnosti verejnosti a štátu) naozaj nevyhnutné, sa posudzuje, či nebolo možné dosiahnutie sledovaného cieľa iným prostriedkom resp. spôsobom, ktorý by základné právo obmedzoval v menšej miere, šetrnejšie. Ide o všeobecne uznávaný princíp proporcionality. V prípade práva na informácie sa skúma, či neexistoval prostriedok resp. spôsob, ktorý by síce dosiahol sledovaný cieľ (napr. ochranu bezpečnosti štátu a verejnosti), ale ktorý by právo na informácie obmedzoval v menšej miere, šetrnejšie. Premietnutím požiadavky „nevyhnutnosti“ je princíp, že ak žiadateľ o informácie žiada dokument obsahujúci niekoľko chránených informácií, nemôže sa odmietnuť sprístupnenie celého dokumentu, ale chránené informácie sa majú z dokumentu vylúčiť (napr. začerniť) a zvyšok dokumentu sa musí sprístupniť. Tento princíp je zakotvený aj v zákone č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám zakotvený v ustanovení § 12 prvá veta zákona nasledovne: „Všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie... po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon.“ Je zrejmé, že paušálne utajenie uvedenej dokumentácie o jadrových zariadeniach je v rozpore s požiadavkou proporcionality pri obmedzovaní práva na informácie, keďže je zjavné, že uvedená dokumentácia obsahuje aj informácie, ktorých zverejnenie nemôže ohroziť bezpečnosť verejnosti. Je neprípustné, aby úrady mali možnosť paušálne zamietnuť sprístupnenie informácií a utajiť tak informácie, ktorých zverejnenie nemôže ohroziť bezpečnosť a na ktorých sprístupnenie má verejný právo.

Aarhuský dohovor ukladá vo svojom čl. 6 ods. 2 a 3 zabezpečiť verejnosti dostatočné a včasné informácie tak, aby dotknutá verejná mala „možnosť pripraviť sa a účinne sa zúčastňovať na rozhodovacom procese o životnom prostredí“.

Podľa VIA IURIS, sa pri povoľovaní jadrových zariadení vyššie uvedená povinnosť dostatočne neplní (napr. rozhodnutie Krajského súd v Bratislave sp. zn. 3S 142/2010).

X. Webové adresy relevantné na uplatňovanie článku 4

Uveďte relevantné internetové webové adresy, ak sú k dispozícii:

<http://www.vlada.gov.sk>
www.enviroportal.sk
www.enviro.gov.sk
www.opzp.sk
www.sazp.sk; www.sizp.sk; www.sop.sk; www.vuvh.sk; www.shmu.sk;
www.svp.sk
www.geology.sk; www.envirofond.sk; www.repis.sk
www.ba.ouzp.sk; www.tt.ouzp.sk; www.nr.ouzp.sk; www.po.ouzp.sk;
www.tn.ouzp.sk; www.bb.ouzp.sk; www.za.uzp.sk; www.ke.ouzp.sk
www.ujd.gov.sk
webové stránky ústredných orgánov štátnej správy - www.govnet.sk

XI. Legislatívne, regulačné a iné opatrenia, implementujúce ustanovenia o zhromažďovaní a šírení environmentálnych informácií v článku 5

Uveďte legislatívne, regulačné a iné opatrenia, ktoré implementujú ustanovenia o zhromažďovaní a šírení environmentálnych informácií v článku 5.

Vysvetlite, ako je implementovaný každý odsek článku 5. Popíšte transpozíciu relevantných definícií v článku 2 a požiadavku na odstránenie diskriminácie v článku 3, odsek 9. Ďalej a predovšetkým popíšte:

- (a) So zreteľom na **odsek 1** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že:
  - (i) Štátne úrady majú a aktualizujú environmentálne informácie;
  - (ii) Existuje adekvátny prísun informácií štátnym úradom;
  - (iii) V naliehavých prípadoch sú informácie rozširované okamžite a bez odkladu;
- (b) So zreteľom na **odsek 2** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že spôsob, ktorým štátne úrady poskytujú environmentálne informácie verejnosti je transparentný, a že environmentálne informácie sú efektívne dostupné;
- (c) So zreteľom na **odsek 3** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že environmentálne informácie sú progresívne zverejňované v elektronických databázach, ktoré sú ľahko prístupné verejnosti prostredníctvom telekomunikačných sietí;
- (d) So zreteľom na **odsek 4** opatrenia, prijaté pre zverejňovanie a rozširovanie národných správ o stave životného prostredia;
- (e) Opatrenia, prijaté na rozširovanie informácií, uvedených

v **odseku 5**;

(f) So zreteľom na **odsek 6** opatrenia, prijaté na podnietenie prevádzkovateľov, ktorých aktivity majú signifikantný dopad na životné prostredia, aby pravidelne informovali verejnosť o dopade svojich aktivít a produktov na životné prostredia;

(g) Opatrenia, prijaté na publikovanie a poskytovanie informácií podľa požiadaviek **odseku 7**;

(h) So zreteľom na **odsek 8** opatrenia, prijaté na vypracovanie mechanizmu na zabezpečenie, že verejnosti budú sprístupnené dostatočné informácie o produktoch;

(i) So zreteľom na **odsek 9** opatrenia, prijaté na zavedenie celonárodného systému súpisov alebo registrov znečistenia.

Odpoveď:

Ustanovenie o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení environmentálnych informácií podľa článku 5 je implementované zákonom č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení neskorších predpisov a vyhláškou MŽP SR č. 448/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 205/2004 o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Touto novou vyhláškou sa vyhláška MŽP SR č. 411/2007 Z. z. zrušuje. V súlade s týmto ustanovením Slovenská republika pristúpila k Protokolu o registroch únikov a prenosov znečisťujúcich látok (PRTR) dňa 1. 4. 2008. (NR SR vyslovila súhlas uznesením č. 688 z 11. 12. 2007, prezident podpísal listinu o prístupe 29. 2. 2008).

V nasledovných zákonoch sú taktiež premietnuté ustanovenia článku 5:

Podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (EIA) povinné zverejňovanie výsledkov jednotlivých krokov v posudzovaní vplyvov na životné prostredie za účelom informovania verejnosti, povinné zverejňovanie obsahu rozhodnutí o povolení činnosti, ktorá bola posudzovaná podľa zákona č. 24/2006 Z. z. (§38 ods.6) za účelom ich sprístupnenia verejnosti;

Podľa zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší v znení zákona č. 318/2012 povinné zverejnenie žiadosti o povolení stavby spaľovne odpadov a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov prostredníctvom príslušnej obce počas 30 dní, uskutočňuje sa verejné prerokovanie obsahu žiadosti, povinné zverejnenia súhlasu orgánu ochrany ovzdušia o povolení stavby spaľovne odpadov a povolenie ďalšej prevádzky – prostredníctvom internetu na 60 dní;

Podľa zákona č. 137/2010 Z.z. povinné každoročné zverejnenie informácie o kvalite ovzdušia a o podiele zdrojov znečisťovania ovzdušia;

Podľa zákona č. 137/2010 Z.z. povinné zverejnenie návrhu programu na zlepšenie kvality ovzdušia, ku ktorému môže verejnosť podať pripomienky, povinné zverejnenie programu na zlepšenie kvality ovzdušia na webovej stránke so súčasnou informáciou o dôvodoch prijatia programu a účasti verejnosti na jeho príprave;

Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sprístupnenie (zverejnenie) informácie pre verejnosť

o zámere vyhlásiť alebo zrušiť chránené územie, a to na úradnej tabuli príslušnej obce a úradu životného prostredia. Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. zverejnenie každého začatého správneho konania vedeného podľa uvedeného zákona za účelom možnosti prihlásenia sa mimovládnych organizácií za účastníka konania a možnosti pre mimovládne organizácie aktívne sa zúčastniť rozhodovacieho konania;

Pokyn ministra životného prostredia č. 3/2005- 1.7 pre tvorbu a prevádzku metainformačného systému v rezorte MŽP SR;

Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (vodný zákon v znení neskorších predpisov);

Na základe ustanovení „§ 29 Evidencia o vodách“ je zabezpečená základná evidencia o stave vôd, o právach a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb pri nakladaní s vodami a ich ochrane. Evidencia o vode je prístupná verejnosti. Podrobnosti o prístupe k evidencii o vode sú uvedené vo vyhláske MPŽPaRR SR č. 418/2010 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona. Touto novou vyhláškou sa vyhláška MŽP SR č. 221/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zisťovaní výskytu a hodnotení stavu povrchových vôd a podzemných vôd, o ich monitorovaní, vedení evidencie o vodách a o vodnej bilancii zrušuje.

Podľa zákona č. 321/2012 Z. z. o ochrane ozónovej vrstvy Zeme SHMÚ sprístupňuje na svojom webovom sídle www.shmu.sk aktuálne informácie o stave ozónovej vrstvy Zeme a o hodnotách UV žiarenia dopadajúceho na územie SR.

Zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí,

Vyhláška MZP SR č. 411/2007 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 205/2004 o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí.

Zákon č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov.

Informácie sú okrem iného oznamované verejnosti prostredníctvom verejnoprávnych médií a internetovej stránky.

V prípade potreby napr. havarijných zosuvy, pracovníci ŠGÚDŠ sú členmi príslušného Krízového štábu, resp. úzko spolupracujú.

Pravidelne 1x ročne je zverejňovaná Výročná správa ŠGÚDŠ, v ktorej informujeme verejnosť o vplyve svojich aktivít na životné prostredie.

Publikovaná je Ročenka ŠGÚDŠ, Ročenka nerastných surovín SR 1x ročne.

Odborná organizácia Úrad geodézie, kartografie a katastra SR poskytuje relevantné informácie o životnom prostredí prostredníctvom základnej bázy pre geografický informačný systém (ďalej len „ZB GIS“). Základná báza údajov pre geografický informačný systém je súčasťou informačného systému geodézie, kartografie a katastra, ktorý tvorí a zabezpečuje Úrad geodézie, kartografie a katastra SR podľa § 19 a nasl. zákona č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov.

ZB GIS je priestorovou objektovo orientovanou bázou údajov, ktorá je referenčným základom národnej infraštruktúry priestorových informácií. Vytvára lokalizačný a geometrický základ pre tvorbu tematických

nadstavbových geografických informačných systémov a je záväzný pre tvorbu štátnych základných a štátnych tematických mapových diel.

Účelom budovania ZB GIS je vytvorenie základu relevantných priestorových informácií o území SR v systéme umožňujúcom ich uchovávanie, aktualizáciu, manipuláciu, analýzy a zobrazovanie. Tieto informácie môžu byť použité ako nadstavba pre budovanie informačných systémov pre životné prostredie. Vizualizácia údajov ZB GIS je prostredníctvom mapových kompozícií dostupná vo webovej aplikácii Mapový klient ZBGIS. Udalosti ZBGIS sú poskytované webovými mapovými a dátovými službami.

Ad a)

(i) V zmysle § 3 ods. 1 a § 4 ods. 1 zákona č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení zákona č. 4/2010 Z. z. sú osobami povinnými zhromažďovať, uchovávať a šíriť informácie o životnom prostredí podľa tohto zákona (ďalej len „povinná osoba“): ústredné orgány štátnej správy, samosprávne kraje, miestne orgány štátnej správy a obce (ďalej len „orgán verejnej správy“). Tieto osoby sú povinné zhromažďovať, uchovávať a podľa potreby aktualizovať informácie o životnom prostredí súvisiace s výkonom ich verejných funkcií podľa osobitných predpisov so zámerom ich efektívneho a systematického šírenia.

Vlastníci zariadení v zmysle požiadaviek Protokolu PRTR sú podľa tohto zákona §3 povinné osoby, ktoré majú povinnosť vykonávať činnosti v súlade s požiadavkami určenými v povoleniach. Jednou z požiadaviek je aj oznamovanie údajov do Národného PRTR (Národného registra uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok do životného prostredia) v rozsahu vykonávacej vyhlášky č. 448/2010 k zákonu 205/2004.

Obvodné úrady životného prostredia v sídle kraja (OÚ ŽP) každoročne zverejňujú informácie o kvalite ovzdušia a o podiele jednotlivých zdrojov znečisťovania ovzdušia na jeho znečisťovaní za svoj územný obvod. Na účel dosiahnutia dobrej kvality ovzdušia v danom čase obvodný úrad životného prostredia v sídle kraja určí opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia v oblastiach riadenia kvality ovzdušia v programe a integrovanom programe. Obvodný úrad životného prostredia v sídle kraja v mieste svojho sídla zverejní obvyklým spôsobom (úradná tabuľa, internetová stránka úradu a pod.) na 30 dní informáciu o vypracovaní návrhu programu a informáciu o tom, kde možno do návrhu programu nahliadnuť tak, aby sa s ním mohla oboznámiť verejnosť z dotknutého územia. Verejnosť má právo podať písomné pripomienky v 30 dňovej lehote. OÚ ŽP verejne prerokováva návrh programu, pri spracovaní prihliada na písomné pripomienky alebo na pripomienky, uplatnené najneskôr na verejnom prerokovaní. OÚ ŽP vydá program jeho zverejnením na svojej internetovej stránke. Súčasne zverejní aj informáciu o dôvodoch prijatia programu a informáciu o účasti verejnosti na jeho príprave.

S vykonávaním štátnej vodnej správy súvisí uchovávanie a aktualizovanie informácií o vydaných povoleniach, súhlasoch a iných rozhodnutiach, ktoré sú súčasťou evidencie o vodách podľa §29 zákona č.364/2004Z.z. o vodách. Evidencia o vodách je prístupná verejnosti.

(ii)

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení zákona č. 4/2010 Z. z. musí byť systém zhromažďovania a uchovávania zvolený tak, aby čo najviac umožňoval transparentný a efektívny prístup verejnosti k informáciám o životnom prostredí v súlade s podmienkami ustanovenými týmto zákonom. Na tento účel povinné osoby najmä:

- a) využijú doterajšie nástroje zhromažďovania informácií o životnom prostredí, najmä vo forme hlásení, oznámení, kontrolnej a rozhodovacej činnosti, a podľa potreby tieto nástroje upraví a doplní,
- b) vyvinú primerané úsilie na to, aby sa informácie o životnom prostredí, ktorými disponujú, alebo ktorými disponujú nimi riadené alebo kontrolované povinné osoby, zhromažďovali a uchovávali vo forme, ktorá je ľahko reprodukovateľná a dostupná čo najširšiemu okruhu záujemcov, najmä prostredníctvom verejných elektronických komunikačných sietí, hlavne prostredníctvom siete internetu, a aby tieto informácie boli podľa možnosti aktualizované, presné a porovnateľné,
- c) vytvoria a budú udržiavať v aktuálnom stave verejne prístupné zoznamy, registre alebo iné vhodné prostriedky na informovanie verejnosti,
- d) určia osoby alebo útvary zodpovedné za sprístupňovanie informácií o životnom prostredí vrátane prípadnej poradenskej činnosti pre verejnosť v tejto oblasti.

(iii)

Informácie, spadajúce pod legislatívu krízového plánovania sú okrem iného oznamované verejnosti prostredníctvom verejnoprávnych médií. V prípade potreby (napr. povodne, priemyselné havárie a pod.) je zvolaný príslušný Krízový štáb. Jeho členmi sú aj zamestnanci ústredného štátneho orgánu, zodpovední za komunikáciu s verejnosťou (§ 33a zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení zákona č. 211/2000 Z.z.).

Informovanie verejnosti o závažnej priemyselnej havárii upravujú osobitné predpisy. Pre prípady, v ktorých by zvýšená koncentrácia ozónu mohla spôsobiť smogovú situáciu, vytvára sa ozónový smogový varovný systém. Riadiacim strediskom je poverená organizácia (SHMÚ), ktorá zabezpečuje získavanie, spracovanie a vydávanie informácií, predpovedí a signálov upozornenia a výstrahy. Poverená organizácia poskytuje informácie o úrovni nameraných koncentrácií a predpovedí úrovne znečistenia ovzdušia denne v čase trvania ozónovej smogovej situácie prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov. Poverená organizácia odvoláva signály upozornenia alebo výstrahy prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Podľa § 13 ods. 4 zákona o ovzduší ak bol v dôsledku nepriaznivých meteorologických podmienok prekročený informačný prah pre ozón alebo výstražný prah pre ozón, poverená organizácia vyhlási signály upozornenia alebo výstrahy prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Podľa § 13 ods. 5 zákona o ovzduší ak nebol informačný prah pre ozón alebo výstražný prah pre ozón prekročený počas najmenej 24 hodín a ak sa nepredpokladá zhoršenie meteorologických podmienok, poverená organizácia odvolá signály upozornenia alebo výstrahy prostredníctvom

hromadných informačných prostriedkov.

Informácie, týkajúce sa mimoriadneho zhoršenia kvality vôd alebo mimoriadneho ohrozenia kvality vôd sú prístupné verejnosti prostredníctvom linky tiesňového volania a inšpekcia životného prostredia oznamuje takéto príznaky v prípadoch hraničných vôd Základnému medzinárodnému varovnému stredisku Slovenskej republiky v Bratislave, v ktorom zabezpečuje prevádzku v súlade s Dohovorom o spolupráci pri ochrane a trvalom využívaní Dunaja.

Ad b)

MŽP SR už v roku 1996 vypracovalo Konceptiu rezortného informačného systému (KRIS), ktorá zanalyzovala úlohy rezortu, stanovila základnú štruktúru informačných systémov a určila zodpovednosť za ich budovanie. Stanovila 3 úrovne:

- 1. úroveň MŽP SR - pre potreby ministerstva ako ústredného orgánu štátnej správy a garanta celého systému,*
- 2. inštitucionálnu úroveň - pre zabezpečenie činností každej z jeho inštitúcií a*
- 3. úroveň prierezových, medzirezortných informačných subsystémov (IS) - sem patria:*
  - a. Informačný systém životného prostredia (ISŽP) a jeho veľké subsystémy:*
  - b. IS monitoringu (ISM)*
  - c. IS o území (ISÚ)*
  - d. IS o stave (ISS)*
  - e. IS odborov životného prostredia (ISOŽP, dnes ISÚŽP)*
  - f. Katalóg dátových zdrojov (KDZ) ako metainformačný systém.*

Informačný systém o životnom prostredí je voľne dostupný na internetovej stránke www.enviroportal.sk

Ad c)

Povinné osoby majú povinnosť v zmysle § 4 odsek 2 písm. b) zákona č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení zákona č. 4/2010 Z. z. vyvinúť primerané úsilie na to, aby sa informácie o životnom prostredí, ktorými disponujú alebo ktorými disponujú nimi riadené alebo kontrolované povinné osoby, zhromažďovali a uchovávali vo forme, ktorá je ľahko reprodukovateľná a dostupná čo najširšiemu okruhu záujemcov, najmä prostredníctvom verejných elektronických komunikačných sietí, hlavne prostredníctvom siete internetu, a aby tieto informácie boli aktualizované, presné a porovnateľné.

Podľa § 54 ods.21 zákona je dokumentácia ochrany prírody verejne prístupná. Rovnako je podľa § 51 ods.7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny verejne prístupný i štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny.

Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva (SMOPaJ) aktívne zverejňuje v spolupráci so Slovenskou agentúrou životného prostredia (SAŽP) informácie o chránených územiach a chránených stromov z databázy štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody a krajiny.

Základné údaje z databázy chránených území a databázy chránených stromov sú sprístupnené verejnosti prostredníctvom internetových aplikácií

na stránkach <http://uzemia.enviroportal.sk> a <http://stromy.enviroportal.sk>. Verejnosti sú tiež prístupné všetky informácie o chránených územiach európskej sústavy chránených území – NATURA 2000, a to na stránke www.soprsr.sk.

Pokiaľ ide o postup v prípade prevádzkovej udalosti na zariadení, havarijnú pripravenosť a havarijné plánovanie sú zakotvené v § 27 ods. 4 atómového zákona. Držiteľ povolenia je v zmysle tohto zákona povinný:

- ohlasovať úradu nedostatky zistené pri prevádzke, údržbe alebo kontrole, ktoré by mohli viesť k vzniku udalostí,
- ohlasovať udalosti podľa úradu, a ak ide o nehody a havárie pri uvádzaní jadrového zariadenia do prevádzky, pri prevádzke jadrového zariadenia a jeho vyradovaní, aj Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky a Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky, zisťovať ich príčiny a vykonávať nápravné opatrenia,
- informovať verejnosť o nehode, havárii, opatreniach na ochranu zdravia a o činnostiach, ktoré je potrebné vykonať v prípade takejto nehody alebo havárie.

Dotknuté orgány štátnej správy a obce sú povinné oboznámiť verejnosť v oblasti ohrozenia s opatreniami na ochranu obyvateľstva pre prípad nehody alebo havárie jadrového zariadenia alebo nehody a havárie pri preprave rádioaktívnych materiálov.

V prípade jadrovej udalosti musí držiteľ povolenia povinný písomne oznámiť v oblasti ovplyvnenej touto udalosťou podľa zistení úradu a ostatných dotknutých orgánov, že za jadrovú škodu spôsobenú touto udalosťou zodpovedá. Toto písomné oznámenie musí byť verejne dostupné u držiteľa povolenia, na úrade a vo všetkých obciach v tejto oblasti.

Postupy informovaní sú určené aj vnútornými predpismi dotknutých štátnych orgánov.

Podľa § 4 odsek 1 písmeno h) atómového zákona ÚJD SR jedenkrát ročne, vždy k 30. aprílu príslušného roka, predkladá správu o stave jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení na území Slovenskej republiky a o svojej činnosti za uplynulý rok vláde Slovenskej republiky a následne Národnej rade Slovenskej republiky.

Ad d)

MŽP SR podľa ustanovení § 33b ods. 1 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov má povinnosť každý rok zverejniť v tlačenej i elektronickej forme správu o stave životného prostredia v SR. Príslušné ústredné orgány štátnej správy Slovenskej republiky 3) mu poskytnú potrebné podklady.

Povinné osoby sú podľa § 7 ods. 1 zákona č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení zákona č. 410/2010 Z. z. povinné šíriť informácie o životnom prostredí, ktorými disponujú a ktoré majú, alebo sú pre ne uchovávané, s úmyslom ich aktívne a systematicky na verejnosti šíriť.

Ad e)

Environmentálne zákony, stratégie, politiky, medzinárodné dohody a podobne rovnako ako informácie o ich implementácii sú široko a ľahko

dostupné verejnosti. Zákon č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení zákona č. 4/2010 Z. z.

Ad f)

Zákon č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Malé a stredne veľké podniky každoročne vydávajú výročné správy, v ktorých informujú verejnosť o vplyve svojich aktivít na životné prostredie. V súlade s § 15 ods. 1 písm. p) zákona č. 137/2010 Z.z. v znení zákona č. 318/2012 Z.z. vypracovať každoročne správu o prevádzke a kontrole stacionárneho zdroja, ak ide o prevádzkovateľa spaľovne odpadov alebo zariadenia na spoluspaľovanie odpadov s kapacitou dve a viac ton spaľovaného odpadu za hodinu, a predkladať ju obvodnému úradu životného prostredia do 15. februára nasledujúceho roka.

Ad g)

Zákon č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Publikované sú napr. environmentálne hodnotenie dopadu činností, environmentálne analýzy prostredia, environmentálne analýzy zdrojov znečistenia, multikriteriálne hodnotenia v procese EIA, analýzy v rámci urbanistického a územného plánovania, fakty o stave znečistenia, priemyselné riziká a pod. V elektronickej forme sa nachádzajú na stránke www.enviroportal.sk a na stránkach rezortných organizácií (napr. www.sazp.sk, www.shmu.sk).

V rámci urbanistického a územného plánovania vydáva obvodný úrad životného prostredia v sídle kraja na úseku štátnej správy ochrany ovzdušia, ochrany prírody a odpadového hospodárstva stanoviská k územným plánom regiónov. Údaje o stave znečistenia ovzdušia sú každoročne publikované v správe o kvalite ovzdušia, prístupné sú aj v elektronickej forme.

Návrhy politik, koncepcií a plánov v záležitosti životného prostredia sú považované za strategické dokumenty a podľa zákona č. 24/2006 Z.z. (zákon EIA) v znení neskorších predpisov podliehajú strategickému hodnoteniu ich vplyvov na životné prostredie – proces SEA. Výstupy z jednotlivých krokov SEA sú zverejnené na www.enviroportal.sk.

Pre informovanosť verejnosti o procese implementácie Rámcovej smernice o vode (RSV) bol vytvorený na rezortnej inštitúcii VÚVH informačný portál pre potreby zverejňovania informácií o implementácii RSV v Slovenskej republike (www.vuvh.sk), na ktorej sú zverejnené aj podkladové dokumenty k Vodnému plánu Slovenska.

Informovanosť verejnosti je v rámci implementácie RSV zabezpečovaná aj prostredníctvom účasti expertov na národných a medzinárodných konferenciách a prostredníctvom publikačnej činnosti. Z dôvodu kompaktnosti podávania informácií verejnosti sa vytvárajú účelové publikácie: tematické správy (Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku, Správa o vodnom hospodárstve v Slovenskej

republike v roku), tematické ročenky (Kvalita vody, Hydrologická ročenka), bilancie povrchových a podzemných vôd a mnohé iné.. V elektronickej forme sa nachádzajú na internetových stránkach www.enviro.gov.sk, ako aj na stránkach príslušných rezortných organizácií : www.vuvh.sk, www.shmu.sk, www.svp.sk, www.sazp.sk, atď.

Ad h)

V zmysle § 5 ods. 6 zákona č. 469/2002 Z.z. zákona o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov (novela zákona č. 356/2012 Z.z.) MŽP SR zabezpečuje, aby sa na procese navrhovania a určovania skupín výrobkov a osobitných podmienok na udelenie národnej environmentálnej značky mohli zúčastniť zainteresované strany, najmä zástupcovia výrobcov, dovozcov a predávajúcich vrátane mikropodnikateľov, malých podnikateľov a stredných podnikateľov, odborových zväzov, združení na ochranu životného prostredia a združení na ochranu spotrebiteľov, vedeckovýskumných pracovísk, orgánov verejnej správy, autorizovaných osôb a akreditovaných pracovísk.

V zmysle § 15 zákona č. 469/2002 Z. z. v znení zákona č. 356/2012 Z.z. ministerstvo zabezpečuje, aby verejnosť mala možnosť vyjadriť sa k návrhu na určenie skupín výrobkov, ako aj k návrhu osobitných podmienok na udelenie národnej environmentálnej značky. Ministerstvo raz ročne uverejní vo Vestníku MŽP SR a na svojej internetovej stránke zoznam produktov, ktorým udelilo národnú environmentálnu značku a zoznam výrobkov, ktorým udelilo environmentálnu značku EÚ a využije ďalšie formy aktívnej propagácie na informovanie verejnosti o schéme environmentálneho označovania.

Ad i)

Schválením zákona č. 4/2010 Z. z., ktorým sa zmenil a doplnil zákon číslo 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácii o životnom prostredí sa na platforme európskeho registra znečisťovania (v zmysle nariadenia EPaR č. 166/2006), prijal a definoval Národný register uvoľňovania znečisťujúcich látok a prenosov mimo lokalitu prevádzkárne – ako informačný systém verejnej správy.

Obvodné úrady životného prostredia v sídle kraja naplňajú databázy RISO, NEIS, METAINFO a na svojich webových stránkach zverejňujú výročné správy za jednotlivé roky, správy o znečisťovaní ovzdušia, správy o povodniach, protipovodňové plány, chránené územia, správy o stave životného prostredia, koncepcia verejných vodovodov a verejných kanalizácií v ich územnej pôsobnosti.

XII. Prekážky zaznamenané pri implementácii článku 5

Popíšte akékoľvek **prekážky**, ktoré bránia implementácii ktoréhokoľvek z odsekov článku 5.

Odpoveď:

V SR je článok 5 Aarhuského dohovoru plne implementovaný.

Zaznamenávame prekážky technického charakteru, ako napr.: nevykonáva sa pravidelné zvyšovanie kapacity prenosových sietí, nie sú v dostatočnej miere uvoľňované finančné prostriedky na modernizáciu výpočtovej techniky pre úrady životného prostredia.

XIII. Ďalšie informácie o praktickom uplatňovaní ustanovení článku 5

Uveďte ďalšie informácie o praktickom uplatňovaní ustanovení o zhromažďovaní a rozširovaní environmentálnych informácií v článku 5, napr. či sú dostupné štatistiky o zverejnených informáciách?

Odpoveď:

Na všetkých orgánoch štátnej správy a samosprávy sú zriadené pracoviská pre komunikáciu s verejnosťou, ktoré si vedú evidenciu prijatých a vybavených žiadostí o poskytnutie informácie, ktoré sa každoročne štatisticky vyhodnocujú.

V súlade so zákonom č. 137/2010 Z.z. o ovzduší a vyhláškou MPŽPaRR SR č. 357/2010 Z.z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na vedenie prevádzkovej evidencie a rozsah ďalších údajov o stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia bol zriadený Národný emisný informačný systém, ktorý obsahuje údaje a informácie o veľkých a stredných stacionárnych zdrojoch znečisťovania ovzdušia. Zaviedla sa nová evidencia o fluórovaných skleníkových plynach podľa zákona č. 286/2009 Z.z.

V súlade so zákonom č. 364/2004 Z.z. o vodách a vyhláškou MPŽPaRR SR č. 418/2010 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona, ktorou sa zrušuje vyhláška MŽP SR č. 221/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zisťovaní výskytu a hodnotení stavu povrchových vôd a podzemných vôd, o ich monitorovaní, vedení evidencie o vodách a o vodnej bilancii bola zriadená Súhrnná evidencia o vodách, ktorá obsahuje vybrané údaje a informácie v tomto členení:

- evidencia vodných útvarov povrchovej vody a podzemnej vody*
- evidencia množstiev a kvality vody vo vodných útvaroch vrátane ich ovplyvňovania ľudskou činnosťou*
- evidencia práv a povinností vyplývajúcich z rozhodnutí orgánov štátnej vodnej správy*
- evidencia chránených území.*

Evidencia o vodách je prístupná verejnosti. Každý má právo robiť si z nej výpisy u poverenej osoby a na príslušnom orgáne štátnej vodnej správy.

V súlade so zákonom č. 205/2004 Z.z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a vyhláškou MŽP SR č. 448/2010 Z.z., ktorou sa tento zákon vykonáva je SHMÚ poverený správou Národného registra uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok do životného prostredia a prenosov mimo lokality prevádzkarne, ktorý bude

obsahovať údaje a informácie o prevádzkovateľoch a prevádzkach spadajúcich pod tento zákon.

V súlade so zákonom č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa prevádzkuje Integrovaný register informačného systému (IRIS), ktorý obsahuje údaje a informácie o prevádzkovateľoch a prevádzkach.

V súlade so zákonom č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sú verejne prístupné informácie o chránených územiach národnej siete, a to v rámci Štátneho zoznamu chránených území a Zoznamu chránených stromov (www.sopsr.sk a www.enviroportal.sk). Ďalej existujú a sú sprístupnené zoznamy chránených území európskej siete NATURA 2000 (www.sopsr.sk).

Vyššie uvedená „dokumentácia ochrany prírody“ je verejne prístupná podľa § 51 ods.7 a 54 ods.21 zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra poskytuje archivované odborné správy ku štúdiu záujemcom, vedie registre geologických informácií, evidenciu žiadateľov, a pod. (Fond archívu odborných správ a posudkov dosiahol celkový počet 91 880 evidovaných a skatalogizovaných jednotiek).

XIV. Webové adresy relevantné na implementáciu článku 5

Uveďte relevantné webové adresy, ak sú dostupné:

www.enviroportal.sk
www.enviro.gov.sk
www.geoportal.sk
www.vuvh.sk, www.shmu.sk, www.svp.sk, www.sazp.sk; www.sopsr.sk
<http://uzemia.enviroportal.sk> a <http://stromy.enviroportal.sk>.
http://www.air.sk/neiscu/main_gui.php
www.ba.ouzp.sk; www.tt.ouzp.sk; www.nr.ouzp.sk; www.po.ouzp.sk;
www.tn.ouzp.sk; www.bb.ouzp.sk; www.za.uzp.sk; www.ke.ouzp.sk

XV. Legislatívne, regulačné a iné opatrenia, implementujúce ustanovenia o účasti verejnosti na rozhodovaní o špecifických aktivitách v článku 6

Uveďte legislatívne, regulačné a iné opatrenia, ktoré implementujú ustanovenia o účasti verejnosti na rozhodovaní o špecifických aktivitách v článku 6.

Vysvetlite, ako je implementovaný každý odsek článku 6. Popíšte transpozíciu relevantných definícií v článku 2 a požiadavku na odstránenie diskriminácie v článku 3, odsek 9. Ďalej a predovšetkým popíšte:

- (a) So zreteľom na **odsek 1** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že:
- (i) Ustanovenia článku 6 sú uplatňované na rozhodovanie, ktoré

sa týka povolení navrhovaných aktivít, uvedených v prílohe I Dohovoru;

(ii) Ustanovenia článku 6 sú uplatňované na rozhodovanie, ktoré sa týka povolení navrhovaných aktivít, ktoré nie sú uvedené v prílohe I Dohovoru, a ktoré môžu mať významný dopad na životné prostredie;

(b) Opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že o záležitostiach uvedených v **odseku 2**, je dotknutá verejnosť informovaná na začiatku procedúry environmentálneho rozhodovania, a to adekvátnym, včasným a efektívnym spôsobom;

(c) Opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že časový rámec procedúr pre účasť verejnosti rešpektuje požiadavky **odseku 3**;

(d) So zreteľom na **odsek 4** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že k účasti verejnosti dôjde včas;

(e) So zreteľom na **odsek 5** opatrenia prijaté na podnet prípadných uchádzačov, aby identifikovali dotknutú verejnosť, aby sa zapojili do konaní, a aby poskytli informácie, týkajúce sa cieľov ich žiadostí, kým požiadajú o povolenie;

(f) So zreteľom na **odsek 6** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že:

(i) Kompetentné štátne úrady poskytnú dotknutej verejnosti všetky informácie, týkajúce sa rozhodovania, uvedené v článku 6, ktoré sú dostupné v dobe konania procedúry s účasťou verejnosti;

(ii) Predovšetkým kompetentné úrady poskytnú dotknutej verejnosti informácie uvedené v tomto odseku;

(g) So zreteľom na **odsek 7** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že procedúry pre účasť verejnosti umožnia verejnosti predkladať pripomienky, informácie, analýzy alebo názory, ktoré pokladá za relevantné pre navrhovanú činnosť;

(h) So zreteľom na **odsek 8** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že pri rozhodovaní sa berie povinný ohľad na výstup účasti verejnosti;

(i) So zreteľom na **odsek 9** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že verejnosť je o rozhodnutí okamžite informovaná v súlade s náležitými procedúrami;

(j) So zreteľom na **odsek 10** opatrenia, ktoré majú zabezpečiť, že keď štátny úrad znovu uváži alebo aktualizuje prevádzkové podmienky pre činnosť/aktivitu, uvedenú v odseku 1, sú aplikované ustanovenia odsekov 2-9 a v prípade potreby vykonané nevyhnutné zmeny;

(k) So zreteľom na **odsek 11** opatrenia, prijaté na aplikáciu ustanovení článku 6 na rozhodovanie, či povoliť zámerné uvoľňovanie geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia.

Odpoveď:

*Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,*

*Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,
Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach,*

Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami,

Zákon č. 139/2002 Z. z. o rybárstve,

Zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov - účastníkom konania o určení povinnej osoby podľa §5, konania o schvaľovaní plánu prác podľa §8 a konania o ukončení realizácie plánu prác podľa §9 je združenie s právnou subjektivitou pôsobiace ku dňu podania písomného oznámenia podľa odseku 5 najmenej jeden rok na úseku ochrany životného prostredia alebo jeho zložiek, ak o to požiada.

Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení zákona č. 318/2011Z,

Zákon č. 469/2002 Z.z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v § 10 písm. d) verejnosť, účastníci konania, dotknuté orgány, zúčastnené osoby, s účinnosťou od 15. marca 2013 nahradený zákonom č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov umožňuje za určitých podmienok účasť verejnosti v rámci konania o uložení povinnosti vykonať preventívne opatrenia alebo zmierňujúce opatrenia a konania o uložení opatrení prijatých a vykonať opatrenia na odstránenie environmentálnej škody:

§ 25

Účastníci konania

(2) Účastníkom konania podľa § 27 a 28 je aj

a) *vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti, ktorá je dotknutá environmentálnou škodou alebo na ktorej sa budú prijímať a vykonávať preventívne opatrenia alebo nápravné opatrenia,*

c) *fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej práva alebo právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť environmentálnou škodou priamo dotknuté.*

(3) Účastníkom konania podľa § 27 je aj občianske združenie alebo iná organizácia založená alebo zriadená podľa osobitných predpisov,⁵⁹⁾ ktorej cieľom podľa stanov, zriaďovacej listiny, zakladacej listiny, nadačnej listiny alebo ich zmien platných najmenej jeden rok je

ochrana životného prostredia (ďalej len „mimovládna organizácia“), ktorá podala oznámenie podľa § 26 ods. 1 a zároveň písomne oznámila svoj záujem zúčastniť sa na konaní najneskôr do siedmich dní od doručenia upovedomenia podľa § 26 ods. 5.

§ 26

Oznámenie

(1) Vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti, ktorá je alebo môže byť dotknutá environmentálnou škodou, právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorej práva alebo právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť environmentálnou škodou priamo dotknuté, mimovládna organizácia (ďalej len „oznamovateľ“) sú oprávnené oznámiť príslušnému orgánu skutočnosti nasvedčujúce tomu, že došlo k environmentálnej škode.

Podľa § 11 ods. 6), 7) a 8) zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší má verejnosť byť oboznámená s návrhom programu na zlepšenie kvality ovzdušia, má právo podávať písomné pripomienky a zúčastniť sa verejného prerokovania. Podľa § 18 ods. 5 a 6) zákona o ovzduší má verejnosť právo podať písomné pripomienky k zverejnenej žiadosti o povolenie stavby spaľovne odpadov, zariadenia na spoluspaľovanie odpadov a ich zmene. Pripomienky je možné podať najneskôr na verejnom prerokovaní žiadosti. Pri vydávaní súhlasu sa prihliada na pripomienky verejnosti.

Podľa § 82 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody v znení neskorších predpisov (nová úprava zákonom č. 408/2011 Z.z. účinným od 1.12.2011): „Účastníkom konania podľa tohto zákona je aj fyzická osoba, občianska iniciatíva^{113a)} alebo právnická osoba, ktorej toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu.^{113b)} Združenie s právnou subjektivitou,¹¹⁴⁾ ktorého predmetom činnosti najmenej jeden rok je ochrana prírody a krajiny (§ 2 ods. 1), a ktoré podalo predbežnú žiadosť o účasť podľa odseku 6, je účastníkom konania, pokiaľ mu to postavenie nevyplýva už z predchádzajúcej vety, ak písomne alebo elektronicky potvrdilo svoj záujem byť účastníkom v začatom správnom konaní; potvrdenie musí byť doručené príslušnému orgánu ochrany prírody v lehote na to určenej týmto orgánom a zverejnenej spolu s informáciou o začatí tohto konania ako konania, v ktorom môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené týmto zákonom, podľa odseku 7.

113a) § 25 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

113b) § 27a zákona č. 24/2006 Z. z. v znení zákona č. 408/2011 Z. z.

114) Napríklad § 18 až 20a a § 20f až 21 Občianskeho zákonníka, zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.“

Podľa § 82 ods. 6 až 8 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (nová právna úprava ods. 6 a 7 novelou zákona č. 408/2011 Z.z. účinným od 1.12.2011):

„(6) Združenie podľa odseku 3 môže formou predbežnej žiadosti písomne požiadať orgán ochrany prírody o účasť v bližšie nešpecifikovaných správnych konaniach, ktoré tento orgán v budúcnosti začne alebo v súčasnosti vedie, a v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené týmto zákonom. Žiadosť musí obsahovať najmä názov združenia, jeho sídlo, identifikačné číslo, meno a priezvisko osoby oprávnenej konať v mene združenia a určenie konania, o ktorého začatí chce byť združenie upovedomené; prílohou k žiadosti musia byť stanovy^{115a)} preukazujúce predmet činnosti podľa odseku 3.

(7) Orgán ochrany prírody je povinný zverejniť na svojej internetovej stránke informáciu o začatí každého správneho konania, v ktorom môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené týmto zákonom, s výnimkou konaní podľa odseku 8, a to najneskôr do troch dní od začatia konania; súčasťou uvedenej informácie je údaj o lehote, ktorú určil na doručenie písomného alebo elektronického potvrdenia záujmu byť účastníkom v začatom správnom konaní podľa odseku 3, ktorá nesmie byť kratšia ako 7 dní od zverejnenia informácie.

(8) Ustanovenia odseku 3 tretej vety a odsekov 6 a 7 sa nevzťahujú na konanie podľa § 44 ods. 2, konania uvedené v § 81 ods. 2, konanie o priestupkoch a iných správnych deliktach podľa § 90 až 93 a konanie o zhabaní jedincov chránených druhov podľa § 96.“

Posledné zmeny zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov boli vykonané novelami č. 145/2010 Z.z. a č. 408/2011 Z.z., pričom novelou č. 408/2011 Z. z. s účinnosťou od 1. 12.2011 sa upravoval § 24 definujúci pojem „zainteresovaná verejnosť“ pri posudzovaní navrhovaných činností a zároveň sa tiež významne upravila účasť zainteresovanej verejnosti pri posudzovaní strategických dokumentov - § 6a. Medzi zainteresovanú verejnosť podľa § 24 tohto zákona patrí:

- a) fyzická osoba podľa § 24a,
- b) právnická osoba podľa § 24b alebo 27,
- c) občianska iniciatíva podľa § 25,
- d) občianske združenie podporujúce ochranu životného prostredia podľa § 26.

Postavenie verejnosti sa v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie významne zmenilo novelou č. 145/2010 Z. z. s účinnosťou od 1. mája 2010 a následne poslednou novelou č. 408/2011 Z. z. s účinnosťou od 1. decembra 2011. Za predpísaných podmienok môžu fyzická osoba, právnická osoba, občianska iniciatíva alebo občianske združenie v následnom povolo'ovacom konaní podľa osobitného predpisu mať postavenie **účastníka konania**. Do 31.4.2010 mali tieto osoby postavenie

zúčastnenej osoby. Novelou č. 145/2010 Z. z. s účinnosťou od 1. mája 2010 a následne poslednou novelou č. 408/2011 Z. z. s účinnosťou od 1. decembra 2011 zákona č.24/2006 Z.z. sa značne posilnilo právo verejnosti mať účasť na rozhodovacom procese (napr. právo podať opravný prostriedok).

Podľa § 11 ods. 6), 7) a 8) zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší má verejnosť byť oboznámená s návrhom programu na zlepšenie kvality ovzdušia, má právo podávať písomné pripomienky a zúčastniť sa verejného prerokovania. Podľa § 18 ods. 5 a 6) zákona o ovzduší má verejnosť právo podať písomné pripomienky k zverejnenej žiadosti o povolenie stavby spaľovne odpadov, zariadenia na spoluspaľovanie odpadov a ich zmene. Pripomienky je možné podať najneskôr na verejnom prerokovaní žiadosti. Pri vydávaní súhlasu sa prihliada na pripomienky verejnosti.

Zákon č. 2/2005 Z. z. z 2. decembra 2004 o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona Národnej rady SR č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí a v znení neskorších predpisov umožňuje verejnosti zúčastniť sa prerokovania akčných plánov ochrany pred hlukom (§ 5, písm. e)).

Zákon č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý umožňuje účasť verejnosti na povolovaní úložísk (§ 8). Príslušný orgán je povinný bez zbytočného odkladu zverejniť na svojej internetovej stránke alebo na svojej úradnej tabuli po dobu 15 dní informácie podľa § 8 ods. 3 písm. a) až d) týkajúce sa náležitostí žiadosti o povolenie úložiska a podrobností zabezpečenia účasti verejnosti v konaní. Zainteresovaná verejnosť podľa § 8 ods. 2 tohto zákona, ktorá písomne oznámila svoj záujem zúčastniť sa na konaní, má v konaní podľa § 7 (Povoľovanie úložísk) postavenie zúčastnenej osoby.

V § 16 zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov je definovaný Informačný systém nakladania s ťažobným odpadom. Informačný systém nakladania s ťažobným odpadom slúži na zabezpečenie zhromažďovania údajov a poskytovania informácií o nakladaní s ťažobným odpadom. Zriadenie tohto informačného systému je dôležité nielen z dôvodov zhromažďovania a spracúvania údajov a informácií dôležitých pre činnosť príslušných orgánov, ale tiež na účely plnenia notifikačnej povinnosti voči Komisii a na účely zhromažďovania, uchovávanía a šírenia informácií o životnom prostredí podľa zákona č. 205/2004 Z. z., resp. ich sprístupňovania podľa zákona č. 211/2000 Z.z.

V § 20a zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov je definovaný informačný systém environmentálnych záťaží, ktorý je súčasťou informačného systému verejnej správy. Informačný systém zriaďuje, prevádzkuje a informácie z neho s výnimkou údajov o pravdepodobných environmentálnych záťažiach sprístupňuje MŽP SR podľa osobitného predpisu. Informačný systém environmentálnych záťaží slúži na zabezpečenie zhromažďovania údajov a poskytovania informácií o environmentálnych záťažiach. Zriadenie tohto informačného systému je dôležité nielen z dôvodov zhromažďovania

a spracúvania údajov a informácií dôležitých pre činnosť príslušných orgánov, ale tiež na účely zhromažďovania, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí podľa zákona č. 205/2004 Z. z., resp. ich sprístupňovania podľa zákona č. 211/2000 Z. z.

Podľa § 20 ods. 4 písm. x) zákona č. 258/2011 Z. z. o trvalom ukladaní oxidu uhličitého do geologického prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov obvodný banský úrad na úseku ukladania sprístupňuje informácie pre verejnosť. Ustanovenie § 19 definuje potrebu zriadenia informačného systému týkajúceho sa ukladania na zabezpečenie zhromažďovania údajov a poskytovania informácií ako súčasti informačného systému verejnej správy. Informačný systém sa sprístupňuje pre potreby štátnych orgánov, orgánov verejnej správy a samosprávy pri povoľovaní činnosti, ktorá môže ovplyvniť ukladanie alebo môže byť ukladaním ovplyvnená a slúži tiež pre zhromažďovanie, uchovávanie a šírenie informácií o životnom prostredí podľa § 4 zákona č. 205/2004 Z. z. ako aj ich sprístupňovanie podľa zákona č. 211/2000 Z. z..

Ad a)

(i) Účastníkmi konaní o povoľovaní činností uvedených v prílohe č. I Aarhuského dohovoru sú členovia zainteresovanej verejnosti, ktorí sa zúčastnia procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov.

(ii) Zákony č. 117/2010 Z.z. a č. 408/2011 Z.z. novelizovali § 82 ods. 3, 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, čím sa posilnilo postavenie verejnosti v konaniach podľa tohto zákona.

„(3) Účastníkom konania podľa tohto zákona je aj fyzická osoba, občianska iniciatíva 113a) alebo právnická osoba, ktorej toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu. 113b) Združenie s právnou subjektivitou, ktorého predmetom činnosti najmenej jeden rok je ochrana prírody a krajiny (§ 2 ods. 1), a ktoré podalo predbežnú žiadosť o účasť v konaní podľa odseku 6, je účastníkom konania, pokiaľ mu to postavenie nevyplýva už z predchádzajúcej vety, ak písomne alebo elektronicky potvrdilo svoj záujem byť účastníkom v začatých správnych konaniach;...“.

Poznámky č.113a) 113b) odkazujú na osobitný predpis, ktorým je zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov umožňujúci, aby sa účastníkom konania v konaniach vedených podľa zákona č.543/2002 Z.z. stala navyše i fyzická osoba, právnická osoba (iná než mimovládna organizácia podporujúca ochranu prírody a krajiny) alebo občianska iniciatíva, ak sa tieto zúčastnia svojím písomným stanoviskom procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č.24/2006 Z.z.

„(6) Združenie podľa odseku 3 môže formou predbežnej žiadosti písomne požiadať orgán ochrany prírody o účasť v bližšie nešpecifikovaných správnych konaniach, ktoré tento orgán v budúcnosti začne alebo v súčasnosti vedie, a v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené týmto zákonom.“

„(7) Orgán ochrany prírody je povinný zverejniť na svojej internetovej stránke informáciu o začatí každého správneho konania, v ktorom môžu byť

dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené týmto zákonom okrem konaní podľa odseku 8, a to najneskôr do troch dní od začatia konania; súčasťou uvedenej informácie je údaj o lehote, ktorú určil na doručenie písomného alebo elektronického potvrdenia záujmu byť účastníkom v začatom správnom konaní podľa odseku 3, ktorá nesmie byť kratšia ako sedem dní od zverejnenia informácie.”

Ad b)

Slovenská republika zabezpečuje aby sa dosiahla informovanosť verejnosti už na začiatku procesu rozhodovania v súlade so zákonom č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Národná legislatíva v oblasti posudzovania vplyvov zabezpečuje, že verejnosť je informovaná od samotného začiatku procesu adekvátnym, včasným a efektívnym spôsobom.

Zverejňovanie začiatku procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie je zabezpečené na enviroportáli MŽP SR a webových stránkach dotknutých úradov a obcí.

Ad c)

Časový rámec rešpektuje zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Časový rámec (lehoty) pre verejnosť sú v zákone EIA presne stanovené. Pri následnom povoľovacom konaní je časový rámec pre verejnosť daný lehotami podľa špeciálnych zákonov alebo ak v nich lehoty nie sú stanovené, tak sa určujú v zmysle správneho poriadku.

Ad d)

Vo všetkých stupňoch posudzovania v súlade so zákonom č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je umožnené verejnosti včas sa oboznámiť a vyjadriť k navrhovanej činnosti alebo k strategickému dokumentu.

Národná legislatíva v oblasti posudzovania vplyvov zabezpečuje účasť verejnosti na rozhodovacom procese od jeho začiatku (t.j. od zverejnenia oznámenia o činnosti resp. od zverejnenia oznámenia o strategickom dokumente), teda v čase, keď sú všetky alternatívy otvorené.

Ad e)

Do diskusie so zainteresovanou verejnosťou ešte pred procesom povoľovania činnosti alebo pred schválením strategického dokumentu vstupuje žiadateľ, resp. navrhovateľ a to v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov (EIA), ak sa zainteresovaná verejnosť do tohto procesu svojimi písomnými pripomienkami zapojí.

Predvolanie navrhovateľa pri podaní oznámenia či zámeru, a poučenie o verejnosti, taktiež v rámci krokov procesu podľa potreby. Táto diskusia môže byť súčasťou „konzultácií alebo verejného prerokovania“- určené zákonom 24/2006 Z.z..

Ad f)

(i) Kompetentné úrady poskytnú zainteresovanej verejnosti všetky informácie, vzťahujúce sa k rozhodovacím procesom podľa odseku 6, ktoré sú dostupné počas konkrétnej etapy rozhodovania, a to buď etapy posudzovania vplyvov na životné prostredie alebo etapy správneho konania. Podľa zákona č. 24/2006 o EIA je verejnosti bez poplatku sprístupňovaná dokumentácia k projektu v jednotlivých fázach procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie - oznámenie alebo zámer, zisťovacie konanie, rozsah hodnotenia, správa o hodnotení, záverečné stanovisko. Predmetné písomnosti sú verejnosti prístupné v mieste dotknutej obce a zároveň je sprístupnená na internete.

V procese EIA (ktorý však nie je povoľovacím procesom) má zainteresovaná verejnosť k dispozícii všetky informácie o posudzovanej činnosti alebo o posudzovanom strategickom dokumente tak, ako ich majú k dispozícii dotknuté orgány verejnej správy, dotknuté obce a iné subjekty. Všetky povinné informácie o posudzovanej činnosti sú povinne zverejňované na www.eia.enviroportal.sk. V povoľovacom procese (ktorým je spravidla správne konanie) má verejnosť - či už v postavení zúčastnenej osoby alebo účastníka konania rovnaké práva pri zisťovaní všetkých relevantných informácií súvisiacich s podkladmi pre rozhodovanie, ako ich majú ostatné subjekty povoľovacieho konania. Tieto jej práva vyplývajú zo správneho poriadku.

(ii) Kompletná dokumentácia je prístupná a zverejňovaná v zmysle národnej legislatívy. V procese posudzovania vplyvov na životné prostredie sú zainteresovanej verejnosti poskytnuté všetky dostupné informácie pri každom kroku posudzovania podľa zákona EIA. Príslušné úrady životného prostredia poskytujú zainteresovanej verejnosti informácie v súlade so zákonom o č. 24/2006 Z.z. o EIA pred rozhodovacími procesmi.

V procese povoľovacieho konania sú informácie pre zainteresovanú verejnosť zabezpečené zásadami správneho konania podľa správneho poriadku.

Ad g)

Podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov (EIA) je verejnosti sprístupňovaná dokumentácia k projektu alebo strategickému dokumentu v jednotlivých fázach procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (oznámenie alebo zámer, zisťovacie konanie, rozsah hodnotenia, správa o hodnotení, záverečné stanovisko) a zároveň je jej poskytnutá možnosť vyjadrovať sa k projektu alebo strategickému dokumentu v každej fáze procesu posudzovania zasielaním stanovísk a účasťou na verejnom prerokovaní či konzultáciách, podaním v podateľni, elektronickým spôsobom cez internet, písomne prostredníctvom Slovenskej pošty, do záznamu počas verejného prerokovania.

V procese povoľovacieho konania má verejnosť zabezpečenú možnosť predkladania pripomienok zásadami správneho konania podľa správneho poriadku alebo v podľa ustanovení špeciálnych predpisov (podaním v podateľni, elektronickým spôsobom cez internet, písomne prostredníctvom Slovenskej pošty, do záznamu počas verejného prerokovania, konzultácie).

Ad h)

Z dôvodu, aby sa zabezpečilo sprostredkovanie informácie o tom, ako sa naložilo s pripomienkami verejnosti, je v § 38 ods. 6 zákona č.24/2006 Z.z. definované opatrenie, ktoré sa musí povinne uplatniť v povoľujúcom procese – „Povoľujúci orgán bezodkladne sprístupní verejnosti obsah rozhodnutia a podmienky v ňom uvedené, hlavné dôvody, na ktorých sa rozhodnutie zakladá, vrátane informácií o účasti verejnosti a hlavné opatrenia na predchádzanie, zníženie, a ak je to možné, kompenzácie závažných nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny.“

Povoľujúci orgán v rozhodnutí je povinný uviesť, ako sa vysporiadal s námietkami subjektov zainteresovanej verejnosti v postavení účastníka konania, a prečo boli ich konkrétne pripomienky alebo námietky zamietnuté. Týka sa to všetkých konaní o povolení činností s významným vplyvom na životné prostredie podliehajúcich procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (činnosti v prílohe I Aarhuského dohovoru), ako aj činností majúcich významný vplyv na životné prostredie povoľovaných podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, kedy subjekty zainteresovanej verejnosti sú v postavení účastníka povoľovacieho konania.

Ad i)

Subjekty zainteresovanej verejnosti sú o rozhodnutí z povoľovacieho procesu informované priamym (adresným) doručením rozhodnutia, resp. doručením rozhodnutia verejnou vyhláškou.

Verejnosť je o všetkých krokoch vykonávaných podľa zákona č.24/2006 Z.z. informovaná na stránke www.enviroportal.sk. O niektorých dokumentoch je informovaná tiež na portále právnych predpisov <https://it.justice.gov.sk/>.

Ad j)

Opatreniami, ktoré majú zabezpečiť, že v prípade ak štátny úrad znovu uváži alebo aktualizuje prevádzkové podmienky pre činnosť/aktivitu, uvedenú v odseku 1, sú najmä pokyny a nariadenia aplikované v súlade s ustanoveniami odsekov 2-9 a v prípade potreby sú tiež vykonané nevyhnutné zmeny so zreteľom na odsek 10.

Ad k)

Rozhodnutím Rady 2006/957/ES z 18. decembra 2006 Európske spoločenstvo schválilo zmeny a doplnenia Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia v mene Európskeho spoločenstva (Ú. v. EÚ L 386/46, 29.12.2006), ktoré boli prijaté na druhom zasadnutí zmluvných strán dohovoru (25.-27. mája 2005, Almata, Kazachstan).

Príslušné právne predpisy Spoločenstva, ktoré upravujú problematiku GMO, najmä smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES z 12. marca 2001 o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia a o zrušení smernice Rady 90/220/EHS a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, obsahujú ustanovenia o účasti verejnosti na procese rozhodovania o GMO,

ktoré sú v súlade so zmenami a doplneniami Aarhuského dohovoru.

Do zákona č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov sa prenieslo len ustanovenie odseku 2 prílohy 1a dohovoru, ktoré podľa nášho názoru, predstavuje o niečo podrobnejšiu úpravu než v smernici.

Dôvodom bola potreba zjednodušiť opakované zavádzanie do životného prostredia a urýchlenie a zjednodušenie konania vo veciach, v ktorých ide o opakovaný súhlas s uvedením výrobku na trh, pri zachovaní práva verejnosti na informovanie.

Znenia § 34 ods. 3 a § 35 ods. 3 zákona č. 151/2002 Z. z. sú uplatnením rozhodnutia Rady 2006/957/ES, ktorým sa schválila zmena dohovoru.

XVI. Prekážky zaznamenané pri implementácii článku 6

Popíšte akékoľvek prekážky zaznamenané pri implementácii ktoréhokoľvek odseku článku 6.

Odpoveď:

Prekážky boli do veľkej miery odstránené novelami zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 117/2010 Z.z., zákon č. 145/2010 Z.z. a zákon č. 408/2011 Z.z.), ktorými bola účasť verejnosti posilnená pri procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, a to pri posudzovaní projektov a strategických dokumentov (plánov). Pomerne významne bola posilnená účasť mimovládnych organizácií v rozhodovacích procesoch vedených podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v z.n.p., a to novelou č. 408/2011 Z.z. účinnou od 1.12.2011.

V tejto súvislosti upozorňujeme na jeden z rozsudkov Európskeho súdneho dvora C-240/09 z 8.3.2011 ako výsledok prejudiciálneho konania vo veci problematiky účasti občianskych združení v konaniach na úseku ochrany prírody a krajiny v súvislosti s uplatňovaním čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru. Obsah a výsledok rozsudku bol podnetom na prijatie novely zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (novela č. 408/201 Z.z. účinná od 1.12.2011), na základe ktorej sa zmenilo postavenie občianskych združení v správnych konaniach, a to zo zúčastnenej osoby na účastníka konania. Účastník konania má v správnom konaní väčší rozsah práv ako zúčastnená osoba.

Úrad jadrového dozoru SR ako prekážku pri implementácii článku 6 Aarhuského dohovoru vníma napr. výstavbu jadrovej elektrárne, počas ktorej prichádza k zmenám na stavbe. Z dohovoru však jednoznačne nevyplýva, kedy konkrétne je pri zmene na stavbe potrebné posudzovanie vplyvov a z toho vyplývajúca účasť verejnosti na konaní. Takéto zmeny sú obvyklé pri výstavbe jadrovej elektrárne a samotná prax ukazuje, že je neúčelné, aby pri každej zmene na stavbe malo prísť k samostatnému konaniu s účasťou verejnosti, nakoľko nie každá zmena stavby je kvalifikovaná ako zmena činnosti ako takej.

Podľa mimovládnej organizácie VIA IURIS pri implementácii čl. 6 Aaruského dohovoru sa javí ako otázne, či pri súčasnom legioslatívnom stave v SR sú ciele čl. 6 ods. 1 písm. b) Aaruského dohovoru dodstatočne naplnené, keď stále nie je zakotvené účastníctvo zainteresovanej verejnosti v konaniach podľa zákona o lesoch, zákona o vodách a banského zákona.

XVII. Ďalšie informácie o praktickej implementácii ustanovení článku 6

Uveďte ďalšie informácie o **praktickej aplikácii ustanovení o účasti verejnosti na rozhodovaní o špecifických aktivitách v článku 6**, napr. či sú k dispozícii štatistiky alebo iné informácie o účasti verejnosti na rozhodovaní o špecifických aktivitách alebo pri rozhodovaní neaplikovať ustanovenia tohto článku na navrhované aktivity, ktoré slúžia účelom národnej obrany.

Odpoveď:

Vyhláška MŽP SR č. 61/2004 Z. z. uvádzaná v texte, ktorou sa ustanovujú požiadavky na vedenie prevádzkovej evidencie, bola zrušená a nahradená vyhláškou MPŽP a RR č. 357/2010 Z. z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na vedenie prevádzkovej evidencie a rozsah ďalších údajov o stacionárnych zdrojoch znečisťovania ovzdušia.

XVIII. Webové adresy relevantné na implementáciu článku 6

Uveďte relevantné webové adresy, ak sú k dispozícii:

<http://it.justice.gov.sk>
www.enviro.gov.sk
www.enviroportal.sk
<http://eia.enviroportal.sk>
www.geoportal.sk
www.geology.sk
www.ba.ouzp.sk; www.tt.ouzp.sk; www.nr.ouzp.sk; www.po.ouzp.sk;
www.tn.ouzp.sk; www.bb.ouzp.sk; www.za.ouzp.sk; www.ke.ouzp.sk

XIX. Praktické a/alebo iné ustanovenia pre účasť verejnosti pri príprave plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia podľa článku 7

Uveďte praktické alebo iné opatrenia, zaisťujúce účasť verejnosti pri príprave plánov a programov súvisiacich so životným prostredím podľa článku 7. Popíšte transpozíciu relevantných definícií v článku 2 a požiadavku na odstránenie diskriminácie v článku 3, odsek 9.

Odpoveď:

Opatrenia na účasť verejnosti v procese prípravy plánov, programov a politík súvisiacich so životným prostredím (strategické dokumenty) sú definované v jednotlivých krokoch strategického posudzovania (SEA) podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zákon upravuje okrem posudzovania vplyvov strategických dokumentov, stavieb, zariadení a iných navrhovaných činností na životné prostredie (projekty). Zákon a jeho novely zohľadňujú smernice ES, týkajúce sa posudzovania strategických dokumentov. Do zákona boli premietnuté aj požiadavky vyplývajúce z Protokolu o SEA k Dohovoru EHK OSN o posudzovaní vplyvov na životné prostredie presahujúcich štátne hranice a (Espoo Dohovor) a Aarhuského dohovoru. K opatreniam patrí napríklad verejné prerokovanie, konzultácie, informovanie v tlači a médiách, písomné pripomienkovanie, vystavenie na internete.

Subjekty zainteresovanej verejnosti pre proces posudzovania strategických dokumentov (plánov) sú definované v § 6a zákona č. 24/2006 Z.z. a pre proces posudzovania navrhovaných činností (projektov) sú definované v § 24 zákona č. 24/2006 Z.z..

Verejnosť je zainteresovaná aj do prípravy dokumentácie týkajúcej sa ochrany prírody, a prípravy vyhlášok o chránených územiach, ktoré sú verejne prerokúvané. Uvedenú problematiku upravuje § 54 ods. 18 až 21 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov:

(18) Orgán ochrany prírody, ktorý dokumentáciu ochrany prírody a krajiny obstaráva, je povinný pred jej schválením prerokovať písomne oznámené pripomienky občianskeho združenia, ktorého cieľom podľa stanov alebo ich zmien platných najmenej jeden rok je ochrana prírody a krajiny (§ 2 ods. 1), doručené tomuto orgánu najneskôr 30 dní pred predpokladaným termínom jej schválenia.

(19) Občianske združenie podľa odseku 18 môže požiadať orgán ochrany prírody, ktorý dokumentáciu ochrany prírody a krajiny obstaráva, aby ho písomne upovedomil o obstarávanej dokumentácii a predpokladanom termíne jej schvaľovania. Žiadosť združenia musí obsahovať najmä názov občianskeho združenia, jeho sídlo, identifikačné číslo, meno a priezvisko osoby oprávnenej konať v mene občianskeho združenia a druh dokumentácie, ktorej sa žiadosť o upovedomenie týka; prílohou k žiadosti musia byť zaregistrované stanovky občianskeho združenia a ich zmeny. Orgán ochrany prírody, ktorému takáto žiadosť bola doručená, je povinný písomne upovedomiť občianske združenie o obstarávanej dokumentácii ochrany prírody a krajiny a predpokladanom termíne jej schvaľovania, a to najneskôr do siedmich dní odo dňa doručenia žiadosti.

(20) Dokumentácia ochrany prírody a krajiny je podkladom na vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie, 84) dokumentov, plánov alebo projektov podľa § 9 ods. 1 a na činnosť a rozhodovanie orgánov ochrany prírody.

(21) Dokumentácia ochrany prírody a krajiny je verejne prístupná. 85)

Ustanovenie § 11 ods. 6 až 9 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší umožňuje

verejnosti podieľať sa na vypracovaní programov na zlepšenie kvality ovzdušia.

Na úseku odpadového hospodárstva podľa § 5 ods. 5 zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. Obvodný úrad životného prostredia v sídle kraja je povinný do troch mesiacov od schválenia programu Slovenskej republiky predložiť návrh programu kraja na posúdenie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Obvodný úrad životného prostredia v sídle kraja vydáva formou všeobecne záväznej vyhlášky záväznú časť programu kraja na obdobie ustanovené v programe Slovenskej republiky.

Zákon č.137/2010Z.z. o ovzduší stanovuje povinné zverejnenie návrhu programu na zlepšenie kvality ovzdušia, ku ktorému môže verejnosť podať pripomienky a povinné verejné prerokovanie programu na zlepšenie kvality ovzdušia.

Na úseku štátnej správy ochrany ovzdušia Obvodný úrad životného prostredia v mieste svojho sídla zverejní obvyklým spôsobom (úradná tabuľa, internetová stránka úradu a pod.) na 30 dní informáciu o vypracovaní návrhu programu a informáciu o tom, kde možno do návrhu programu nahliadnuť tak, aby sa s ním mohla oboznámiť verejnosť z dotknutého územia. Verejnosť má právo podať písomné pripomienky v 30 dňovej lehote. Obvodný úrad životného prostredia verejne prerokováva návrh programu, pri spracovaní prihliada na písomné pripomienky alebo na pripomienky, uplatnené najneskôr na verejnom prerokovaní. Obvodný úrad životného prostredia v sídle kraja vydá program jeho zverejnením na svojej internetovej stránke. Súčasne zverejní aj informáciu o dôvodoch prijatia programu a informáciu o účasti verejnosti na jeho príprave.

Na úseku štátnej správy odpadového hospodárstva Obvodný úrad životného prostredia v mieste svojho sídla zverejní návrh programu odpadového hospodárstva kraja najmenej na 21 dní tak, aby sa s ním mohla oboznámiť verejnosť z dotknutého územia.

Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov v § 13 ods. 4 a 5 ustanovuje povinnosť sprístupniť na účely predloženia písomných pripomienok, aktívnej účasti a konzultácií v lehote šiestich mesiacov verejnosti, užívateľom vôd, samosprávnym krajom, obciam a dotknutým orgánom štátnej správy

- a) časový a vecný harmonogram prípravy návrhu plánu manažmentu povodia,
- b) identifikované významné vodohospodárske problémy,
- c) návrh plánu manažmentu povodia.

Podľa ods. 5 ministerstvo na požiadanie umožní prístup subjektom podľa odseku 4 k podkladom a k informáciám použitým pri spracovaní návrhu plánu manažmentu povodia.

Podľa §8 ods. 13 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami ministerstvo

- a) uverejní časový a vecný harmonogram prípravy návrhu prvých

plánov manažmentu povodňového rizika do 22. decembra 2012 a vecný a časový harmonogram prehodnocovania a aktualizácie plánov manažmentu povodňového rizika do 22. decembra 2018 a potom každých šesť rokov,

- b) sprístupňuje verejnosti na účely predkladania písomných pripomienok a námietok návrhy prvých plánov manažmentu povodňového rizika do 22. júna 2015 a návrhy aktualizovaných plánov manažmentu povodňového rizika do 22. júna 2021 a potom každých šesť rokov; sprístupnenie verejnosti oznámi orgánom verejnej správy.*

Podľa § 23 písm. c) bod 7. ministerstvo sprístupňuje verejnosti na účely predkladania písomných pripomienok a námietok návrhy plánov manažmentu povodňového rizika; sprístupnenie týchto návrhov verejnosti oznámi orgánom verejnej správy, a podľa § 23 písm. c) ods. 9 ministerstvo sprístupňuje verejnosti predbežné hodnotenie povodňového rizika, mapy povodňového ohrozenia, mapy povodňového rizika a schválené plány manažmentu povodňového rizika.

Na úseku štátnej vodnej správy Obvodný úrad životného prostredia v mieste svojho sídla zverejní návrh plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie kraja najmenej na 15 dní tak, aby sa s ním mohla oboznámiť verejnosť z dotknutého územia. Návrh plánu rozvoja VV a VK pre územie kraja sa prerokováva s VÚC a so všetkými obcami na území kraja.

XX. Možnosti pre účasť verejnosti pri príprave politik súvisiacich so životným prostredím podľa článku 7

Vysvetlite, aké možnosti existujú pre účasť verejnosti pri príprave politik súvisiacich so životným prostredím podľa článku 7.

Odpoveď:

Účasť verejnosti v procese prípravy plánov, programov a politik súvisiacich so životným prostredím je založená na rovnakom princípe ako účasť verejnosti pri posudzovaní vplyvov navrhnutých činností na životné prostredie (Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

XXI. Prekážky zaznamenané pri aplikácii článku 7

Popíšte akékoľvek prekážky zaznamenané pri implementácii článku 7.

Odpoveď:

Prekážky neboli zaznamenané.

XXII. Ďalšie informácie o praktickej aplikácii ustanovení článku 7

Uveďte ďalšie informácie o praktickej aplikácii ustanovení o účasti verejnosti podľa čl. 7.

Odpoveď:

Vedenie centrálnej evidencie všetkých posúdených strategických dokumentov a navrhovaných činností zabezpečuje MŽP SR v spolupráci s SAŽP prostredníctvom Informačného systému pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie v SR – Informačný systém EIA/SEA. Tento je určený pre potreby orgánov štátnej správy, ako aj pre širokú verejnosť. Všetky dostupné informácie sú zverejňované v súlade so zákonom č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na stránke <http://eia.enviroportal.sk/>.

XXIII. Webové adresy relevantné pre implementáciu článku 7

Uveďte relevantné webové adresy, ak sú k dispozícii:

<http://eia.enviroportal.sk>
www.geoportal.sk

XXIV. Úsilie na podporu účasti verejnosti v procese prípravy nariadení a právnych predpisov, ktoré môžu mať signifikantný účinok na životné prostredie podľa článku 8

Popíšte, ako je podporovaná účinná účasť verejnosti pri príprave vykonávacích predpisov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie podľa článku 8. Do náležitého rozsahu popíšte transpozíciu relevantných definícií článku 2 a požiadavku na odstránenie diskriminácie článku 3, odsek 9.

Odpoveď:

Všetky návrhy právnych predpisov podľa legislatívnych pravidiel vlády SR sa sprístupňujú na pripomienkovanie aj verejnosti prostredníctvom Portálu právnych predpisov (PPP). Portál právnych predpisov je internetovým portálom a tvorí súčasť Jednotného informačného systému na sledovanie legislatívneho procesu, ktorého správcou a prevádzkovateľom je Ministerstvo spravodlivosti SR. Cieľom vytvorenia tohto jednotného informačného systému bolo zjednotenie legislatívneho procesu v Slovenskej republike a zabezpečenie jednoduchšej orientácie a vyhľadávania v legislatívnych materiáloch. Informačný systém PPP, ku ktorému majú priamy prístup ústredné orgány štátnej správy ako aj verejnosť, umožňuje

priamo vkladať pripomienky k návrhom zákonov. Prostredníctvom PPP sú zverejňované všetky návrhy právnych predpisov, vrátane informácií o procese pripomienkovania a jeho vyhodnotenia.

Verejnosť môže podľa čl. 14 ods. 6 legislatívnych pravidiel vlády SR uplatniť k návrhu právneho predpisu tzv. hromadnú pripomienku. Rezorty sú povinné uskutočniť rozporové rokovanie k takejto pripomienke, s ktorou sa stotožnilo aspoň 500 fyzických alebo právnických osôb.

Verejnosť si môže uplatňovať pripomienky aj napr. pri vydávaní všeobecného záväzného predpisu, ktorým sa vyhlasuje alebo ruší chránené územie a to podľa § 50 ods. 1 až 4 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov:

„(1) Zámer vyhlásiť chránený krajinný prvok, chránený areál, prírodnú rezerváciu, prírodnú pamiatku, chránené vtáčie územie, zóny chráneného územia alebo chránený strom je orgán ochrany prírody príslušný na ich vyhlásenie povinný písomne oznámiť vlastníčkovi (správckovi, nájomckovi) pozemku dotknutého zamýšľanou ochranou, ktorého možno zistiť z evidencie v katastri nehnuteľností, dotknutej obci a dotknutým orgánom štátnej správy. 79) Ak ide o chránené vtáčie územie a zóny chráneného územia, je týmto orgánom obvodný úrad životného prostredia v sídle kraja. Oznámenie zámeru obsahuje najmä základnú charakteristiku zámeru na vyhlásenie ochrany, miesto jeho realizácie. Ak je dotknutý väčší počet vlastníkov pozemkov alebo ak ich pobyt nie je známy, možno oznámenie zámeru doručiť verejnou vyhláškou.

(2) Obec je povinná do 15 dní od doručenia oznámenia zámeru informovať o ňom verejnosť vo svojom územnom obvode a umožniť nahliadnuť doň na obvyklom mieste, najmä na úradnej tabuli, najmenej po dobu 15 dní.

(3) Vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku, obec a dotknutý orgán štátnej správy má právo najneskôr do 30 dní od doručenia oznámenia zámeru alebo jeho verejného oznámenia podať k nemu písomné pripomienky orgánu ochrany prírody.

(4) Orgán ochrany prírody je povinný najneskôr do 30 dní pripomienky prerokovať s tým, kto ich podal.“

Chránené územia a ich ochranné pásma sa vyhlasujú všeobecne záväzným právnym predpisom — vyhláškou OÚŽP, OÚŽP v sídle kraja alebo MŽP SR, alebo nariadením vlády SR podľa kategórie chráneného územia.

XXV. Prekážky zaznamenané pri implementácii článku 8

Popíšte akékoľvek **prekážky zaznamenané** pri implementácii článku 8.

Odpoveď:

Podľa legislatívnych pravidiel vlády SR (Čl. 14 ods. 6) sa môže uskutočniť rozporové konanie so zástupcom verejnosti, ak predkladateľ nevyhovel pripomienke, ktorú uplatnil väčší počet fyzických osôb alebo právnických osôb zo strany verejnosti a zároveň súčasťou pripomienky je splnomocnenie zástupcovi verejnosti na ich zastupovanie (hromadná pripomienka). Rozporové konanie so zástupcom verejnosti sa uskutoční vždy, ak predkladateľ nevyhovel hromadnej pripomienke, s ktorou sa stotožnilo

aspoň 500 fyzických osôb alebo právnických osôb, iba ak existujú vážne dôvody na neuskutočnenie rozporového konania; predkladateľ tieto dôvody zverejní na svojej internetovej stránke.

V štádiu prípravy právneho predpisu sa niekedy v pracovných skupinách zúčastňujú zástupcovia MVO.

Podľa legislatívnych pravidiel vlády SR sa v rámci účasti verejnosti uskutočňujú rokovania s predkladateľmi návrhov a stanovísk s predpokladom ich zohľadnenia v najvyššej možnej miere, ak neodporujú predpisom a majú racionálny základ.

Formálna účasť verejnosti je rizikom strategického posudzovania. Znamená to, že buď sa verejnosť nezúčastní procesu a nepodáva pripomienky, alebo sa zúčastní, ale jej pripomienky sa bez ďalšieho vysvetlenia nezohľadňujú. V oboch prípadoch sa názory verejnosti (v týchto prípadoch skôr odbornej verejnosti) nepremietnu do konečnej podoby dokumentov.

XXVI. Ďalšie informácie o praktickej aplikácii ustanovení článku 8

Uveďte ďalšie informácie o praktickej aplikácii ustanovení o účasti verejnosti v oblastiach podľa článku 8.

Odpoveď:

Na príprave zámeru o vyhlásení chráneného územia sa môže podieľať a aj sa podieľajú mimovládne organizácie (napr. návrhy CHVÚ, návrhy niektorých maloplošných chránených území).

XXVII. Webové adresy relevantné na implementáciu článku 8

Uveďte relevantné webové adresy, ak sú k dispozícii:

<https://lt.justice.gov.sk>
<http://www.enviro.gov.sk>
<http://enviroportal.sk>

XXVIII. Legislatívne, regulačné a iné opatrenia, implementujúce ustanovenia o prístupe k spravodlivosti v článku 9

Uveďte legislatívne, regulačné a iné opatrenia, ktoré implementujú ustanovenia o prístupe k spravodlivosti v článku 9.

Vysvetlite, ako je implementovaný každý odsek článku 9. Popíšte transpozíciu relevantných definícií v článku 2 a požiadavku na odstránenie diskriminácie v článku 3, odsek 9. Ďalej a predovšetkým popíšte:

(a) So zreteľom na **odsek 1** opatrenia, prijaté na zabezpečenie, že:

(i) Akákoľvek osoba, ktorá sa domnieva, že jej žiadosť o informácie podľa čl. 4 nebola vybavená v súlade s ustanoveniami tohto článku, má právo požiadať súd alebo iný nezávislý a nestranný orgán zriadený zákonom o prieskum, pričom tieto procesy spĺňajú požiadavky ods. 4;

(ii) V prípadoch, keď štát umožní takéto opravné prostriedky pred súdom, zabezpečí, aby táto osoba mala tiež prístup k rýchlemu procesu stanovenému zákonom, a to zdarma či za nízky poplatok, k novému prerokovaniu verejnou inštitúciou alebo preskúmaniu iným nezávislým a nestranným orgánom, iným ako súd, pričom tieto procesy spĺňajú požiadavky ods. 4;

(iii) Konečné rozhodnutie v zmysle odseku 1 je pre verejnú inštitúciu, ktorá má informácie, záväzné a zdôvodnenie sa uvedie písomne, prinajmenšom ak prístup k informáciám je podľa tohto odseku zamietnutý;

(b) Opatrenia, ktoré zaisťujú, že členovia zainteresovanej verejnosti spĺňajúci kritériá stanovené v **odseku 2** majú právo na prieskum vedený súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom zriadeným zákonom, v ktorom môžu napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť (legalitu) akéhokoľvek rozhodnutia, konania alebo opomenutia, podliehajúceho ustanoveniam článku 6;

(c) S prihliadnutím k **odseku 3** opatrenia, ktoré zaisťujú, že ak sú splnené podmienky uvedené v jej národnom práve, ak sú nejaké, členovia verejnosti majú prístup k správnomu alebo súdnemu konaniu umožňujúcemu napadnutie konaní a opomenutí právnických a fyzických osôb a verejných inštitúcií, ktoré sú v rozpore s jej národným právom v oblasti životného prostredia;

(d) S prihliadnutím k **odseku 4** opatrenia ktoré zaisťujú, že:

(i) Procesy spomínané v odsekoch 1, 2 a 3 zabezpečujú zodpovedajúcu (adekvátnu) a účinnú nápravu;

(ii) Takéto postupy spĺňajú požiadavky tohto odseku;

(e) S prihliadnutím k **odseku 5** prijaté opatrenia, ktoré zaisťujú, že verejnosti sú poskytované informácie o práve na prístup k administratívnomu alebo súdnemu preskúmaniu.

Odpoveď:

Legislatívne opatrenia implementujúce ustanovenia o prístupe k právnej ochrane uvedené v čl. 9 sú všetky predpisy týkajúce sa poskytovania informácií, ktoré priamo v týchto osobitných predpisoch upravujú, za akých podmienok sa osoba môže obrátiť na súd (napr. § 19 ods. 4 zákona č. 211/2000 Z. z.). Občiansky súdny poriadok odvodzuje postavenie účastníka v konaní v správnom súdnictve od osobitných zákonov, ktoré ustanovujú okruh účastníkov konania v správnom konaní. Účastníkmi súdneho konania sú tie osoby, ktoré boli účastníkmi správneho konania, ale aj tí, s ktorými sa malo ako s účastníkmi konať (§ 250 OSP).

Všeobecnú definíciu účastníka konania ustanovujú § 14 a § 15 Správneho

poriadku, v zmysle ktorého je účastníkom konania ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

Správny poriadok v § 15a upravuje postavenie tzv. zúčastnenej osoby nasledovne:

Osobitný zákon môže ustanoviť, za akých podmienok sa na konaní alebo na jeho časti má právo zúčastniť aj iná osoba než účastník konania (ďalej len zúčastnená osoba).

Zúčastnená osoba má právo byť upovedomená o začatí konania a o iných podaniach účastníkov konania, zúčastniť sa na ústnom pojednávaní a na miestnej obhliadke, navrhovať dôkazy a doplnenie podkladu rozhodnutia. Osobitný zákon môže ustanoviť zúčastnenej osobe viac práv.

Účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva (napr. zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ktorý nahradil zákon č. 245/2003 Z.z) definuje zainteresovanú verejnosť a jej postavenie ako účastníka konania. Zákon č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov definuje v § 33 a § 34 účastníka konania. Účastník môže samostatne konať v takom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti.

Ad a)

(i) V prípade, že žiadateľ o informáciu sa odvolal na nadriadený orgán a v odvolacom konaní neuspel, môže sa obrátiť ešte na súd. Príslušným súdom je krajský súd, v ktorého územnom obvode má sídlo orgán, ktorý rozhodol o odvolaní.

(ii) Podľa zákona o súdnych poplatkoch sú ekologické organizácie oslobodené od súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 2 písm. c). Okrem toho, ak by išlo aj o inú než ekologickú organizáciu a žiadateľ sa bude domáhať poskytnutia informácie a povinná osoba bude nečinná, žiadateľ sa môže obrátiť na súd podľa § 250t Občianskeho súdneho poriadku (OSP), aby prikázal povinnej osobe konať. Súdne konanie je v tomto prípade oslobodené od súdneho poplatku. Oslobodenie sa vzťahuje aj na prípady, ak osoba iniciovala konanie proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, ale ktorým bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch. V ostatných prípadoch osoba zaplatí z návrhu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy na základe žaloby 66 EUR súdny poplatok, ktorý sa jej v prípade úspešnosti v spore vráti. K novému prerokovaniu dôjde z dôvodu uplatňovania kasačného princípu správneho súdnictva, ktorý rozhodnutie správneho orgánu zruší a vráti na vec správne orgánu na ďalšie konanie.

(iii) Konečné rozhodnutie súdu je záväzné (§ 159) pre verejnú inštitúciu, ktorá mala povinnosť podať informácie a zároveň je viazaná právnym názorom súdu (§ 250j ods.6 ako aj § 250ja ods. 5 OSP).

Ad b)

V záležitostiach prístupu k spravodlivosti podľa čl. 9 ods. 2, 4 a 5 Aarhuského dohovoru sú podľa našej interpretácie občianskeho súdneho poriadku (Zákon č. 99/1963 Zb. v z.n.p.) zabezpečené požadované práva verejnosti, na základe ustanovení § 19 a 20 citovaného zákona:

§ 19

Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

§ 20

Každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti.

Ad c)

V súčasnosti existuje prístup k súdu za účelom napadnúť porušenie práva z oblasti životného prostredia v týchto prípadoch:

- ak sú osoby účastníkmi správneho konania z dôvodu, že sa konanie priamo dotýka ich práv
- ak je mimovládna organizácia účastníkom konania v zmysle osobitného (špeciálneho) právneho predpisu (napr. zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v z.n.p.)
- ak ide o subjekt zainteresovanej verejnosti podľa zákona č. 24/2006 Z.z., ktorý získal štatút účastníka následného povoloacieho správneho konania v súlade s podmienkami určenými v zákona č. 24/2006 Z.z.
- ak ide o mimovládne organizácie, ktoré boli účastníkom povoloacieho konania podľa zákona o integrovanej prevencii alebo o používaní geneticky modifikovaných technológií.

Ad d)

(i) Podľa štatistík dĺžka trvania súdneho konania o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia môže trvať jeden rok. Proti rozsudku sa môže protistrana odvolať, a preto súdne konanie môže byť aj dlhšie. Po rozhodnutí súdu môže začať nové administratívne konanie, v ktorom však úrad môže znovu odmietnuť poskytnutie informácie (napr. s uvedením iného dôvodu). V praxi teda proces domáhania sa informácie na súde v niektorých prípadoch môže trvať aj viac ako jeden rok.

Anglické spojenie „injunctive relief“ vnímame ako predbežné opatrenie súdu. V správnom súdnictve súdy nevydávajú predbežné opatrenia, pretože ich upravuje druhá časť OSP, ktorá sa na správne súdnictvo nevzťahuje (§ 246c). Súd môže iba v zmysle § 250c na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy.

Predbežné opatrenia spravidla vydávajú správne orgány v správnom konaní, preto by v zmysle § 7 súd skonštatoval nedostatok svojej právomoci.

(ii) Predovšetkým súdne rozhodnutia sa vyhlasujú podľa § 156 OSP verejne. Podľa § 44 OSP sa umožňuje účastníkom, ale aj iným osobám nahliadať do spisov, robiť si výpisy a odpisy. Okrem toho Jednotný automatizovaný systém právnych informácií JASPI po obsahovej stránke obsahuje texty stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR od roku 1961, texty stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR od roku 1961, dokumenty Ústavného súdu SR od vzniku samostatnej SR (od roku 1993), vybrané

súdne rozhodnutia krajských a okresných súdov v zmysle inštrukcie MS SR o zverejňovaní rozhodnutí na internete, ktorá sa do budúcnosti plánuje rozšíriť aj na agendu zahŕňajúcu správne súdnictvo, čo je len otázka zabezpečenia dostatočných finančných zdrojov.

Vzhľadom na to, že niektoré súdy (s výnimkou Najvyššieho súdu SR) stále nespístupňujú texty rozsudkov týkajúcich sa správneho súdnictva (a teda aj životného prostredia) na základe žiadosti o sprístupnenie informácie, a tieto rozsudky (opäť s výnimkou Najvyššieho súdu SR) sa ani aktívne nezverejňujú na internetovej stránke (s výnimkou niekoľkých rozsudkov vybraných do Zbierky súdnych rozhodnutí), požiadavka čl. 9 ods. 4 Aarhuského dohovoru nie je v súčasnosti dostatočne naplnená.

Ad e)

Určitú finančnú bariéru by mohol predstavovať súdny poplatok vo výške 66 EUR za konania, týkajúce sa preskúmania rozhodnutí správnych orgánov.

XXIX. Prekážky zaznamenané pri implementácii článku 9

Popíšte akékoľvek prekážky zaznamenané pri implementácii ktoréhokoľvek odseku článku 9.

Odpoveď:

Sudcovia sa nešpecializujú na environmentálne prípady, v rámci krajských súdov a Najvyššieho súdu SR sú zriadené správne kolégiá, do ktorých pôsobností spadajú aj tieto prípady.

Advokátske kancelárie sa nešpecializujú na prípady porušovania práva z oblasti životného prostredia. Existuje málo právnikov, ktorí by sa takýmto prípadom venovali (aj vzhľadom na to, že nejde o lukratívne prípady). Klient navyše musí zaplatiť advokátovi odmenu, ktorá býva svojou výškou pre klienta odradzujúca.

Podľa mimovládnej organizácie VIA IURIS v právnom poriadku Slovenskej republiky neexistujú ustanovenia vymedzujúce okruh oprávnených subjektov (členov verejnosti), ktoré môžu na nezávislom orgáne (súde) napadnúť akékoľvek porušenie vnútroštátneho práva z oblasti životného prostredia. Verejnosť má prístup k súdu iba vo vymedzenom okruhu prípadov, kde má postavenie účastníka konania v predchádzajúcom administratívnom konaní (napr. ak splní podmienky podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, alebo podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny).

V Slovenskej republike tak existuje veľké množstvo konaní, rozhodnutí a aktov orgánov verejnej moci s výrazným zásahom do životného prostredia a zdravia obyvateľov, ktorých nezákonnosť nemôže napadnúť na nezávislom orgáne (súde) buď žiadny člen verejnosti alebo len úzko vymedzený okruh účastníkov predchádzajúceho správneho konania (účastníkom správneho konania je podľa § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní len

osoba, ktorej práva môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté). Správne orgány navyše možnosť „dotknutosti“ interpretujú veľmi úzko, čiže ani napr. mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti životného prostredia nemôžu napadnúť zjavné porušenie práva napr. v konaniach podľa stavebného zákona, zákona o odpadoch, zákona o ochrane ovzdušia, lesného zákona. Treba si tiež uvedomiť, že množstvo rozhodnutí a aktov je vydávaných v konaniach, ktorých účastníkom nie je žiadny člen verejnosti alebo nie sú vôbec vydávané v správnom konaní, čo znamená, že účastníkom konania nie je žiadna osoba (ani žiaden člen verejnosti).

To má za následok stav, že členovia verejnosti (napr. mimovládne organizácie zaoberajúce sa ochranou životného prostredia) nemôžu vystupovať ako verejní ochrancovia životného prostredia a vymáhanie dodržiavania práva v oblasti životného prostredia je neefektívne.

Súčasnú úpravu odkladu vykonateľnosti rozhodnutia uvedenú v § 250c ods. 1 druhá a tretia veta Občianskeho súdneho poriadku obsahujúca iba takú úpravu „nápravného opatrenia“, ktorá zahŕňa iba možnosť odkladu vykonateľnosti napadnutého správneho rozhodnutia: „Na žiadosť účastníka môže predseda senátu uznesením vykonateľnosť rozhodnutia odložiť, ak by okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia hrozila závažná ujma. Ak predseda senátu nevyhoví žiadosti, upovedomí o tom účastníka.“ nemožno pokladať za takú, ktorá by spĺňala požiadavky čl. 9 ods. 4 Dohovoru na účinné a včasné nápravné opatrenie, a to z dôvodu prílišnej vágnosti kritérií, za splnenia ktorých súd „môže“ odložiť vykonateľnosť rozhodnutia správneho orgánu a tiež z dôvodu, že o odmietnutí nariadiť odklad vykonateľnosti súd nevydáva rozhodnutie, a teda sa proti nemu nemožno brániť. Navyše, ak súd nevyhoví žiadosti o odklad vykonateľnosti, nie je podľa zákona povinný to ani zdôvodniť. V praxi súdy robia iba oznámenie stručným listom.

Navyše sa v praxi stáva, že súd len zriedka odkladá vykonateľnosť rozhodnutia správneho orgánu, v dôsledku čoho, kým súd posúdi zákonnosť napadnutého rozhodnutia a rozhodne o žalobe, tak je rozhodnutie už zrealizované (napr. na základe stavebného povolenia je už postavená stavba).

XXX. Ďalšie informácie o praktickej implementácii ustanovení článku 9

Poskytnite ďalšie informácie o praktickej aplikácii ustanovení o prístupe k spravodlivosti príslušných k článku 9, napr. či sú k dispozícii nejaké štatistiky o prípadoch domáhania sa právnej ochrany v environmentálnych záležitostiach a či existujú nejaké pomocné mechanizmy na odstránenie alebo zredukovanie finančných a iných bariér pre prístup k právnej ochrane?

Odpoveď:

Štatistiky sa v správnom súdnictve vedú špeciálne k nárokom týkajúcim sa správy životného prostredia, avšak v členení ochrana prírody a krajiny, vodné hospodárstvo, ochrana ovzdušia, odpady, obaly a odpadové hospodárstvo, územné plánovanie, územné konanie, stavebné konanie,

kolaudačné konanie, vyvlastňovacie konanie a ostatné. V podrobnejšom členení sa štatistika nevedie. Ministerstvo spravodlivosti SR vedie štatistiku ohľadne počtu žalôb v sporoch občianskoprávnej povahy v oblasti ochrany osobnosti, ochrany dobrej povesti právnickej osoby a zodpovednosti za škodu a v sporoch trestnoprávnej povahy, t.j. trestného činu ohovárania, čo sú štatistické údaje všeobecného charakteru, a nedisponuje špecifickými údajmi, ktoré sa vzťahujú len na procesy environmentálneho rozhodovania.

XXXI. Webové adresy relevantné pre implementáciu článku 9

Uveďte relevantné adresy webových stránok, ak sú k dispozícii:

<http://www.justice.sk>
<http://www.nssr.gov.sk>
<http://www.vop.gov.sk>
<https://www.slovensko.sk/sk/titulna-stranka>

XXXII. Všeobecné pripomienky k cieľu/predmetu Dohovoru

V prípade, ak uznáte za vhodné, uveďte ako implementácia Dohovoru prispieva k právu každej osoby, súčasných i budúcich generácií, na priaznivé životné prostredia.

Odpoveď:

Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) bol podpísaný dňa 25. 06. 1998 na 4. ministerskej konferencii Európskej hospodárskej komisie OSN „Životné prostredie pre Európu“ v dánskom meste Aarhus a počas svojho pätnásťročného pôsobenia dokázal opodstatnenosť svojej existencie a možno ho označiť za kvalitatívny predel v komunikácii medzi štátnou správou a občanmi, ako nástroj na prehlbovanie demokracie a presadzovanie ľudských práv a slobôd. Je zameraný predovšetkým na sprístupňovanie informácií o životnom prostredí širokej verejnosti, vytváranie podmienok pre aktívnu účasť verejnosti v rozhodovacích procesoch týkajúcich sa životného prostredia a zabezpečenie právnej ochrany v záležitostiach životného prostredia.

Národná rada SR vyslovila súhlas s dohovorom uznesením č. 1840 z 23. septembra 2005. Listina o pristúpení Slovenskej republiky k Aarhuskému dohovoru bola uložená u depozitára (generálny tajomník Organizácie Spojených národov) 5. decembra 2005. Platnosť pre Slovenskú republiku nadobudol 90. deň po dátume uloženia listiny o pristúpení, t.j. 5. marca 2006.

Slovenská republika plní svoje záväzky vyplývajúce z Aarhuského dohovoru, t.j. venuje zvýšenú pozornosť vývoju európskej legislatívy v danej problematike, reflektuje na prípadné zmeny a posuny v tejto oblasti, aktívne

spolupracuje nielen so všetkými zainteresovanými ústrednými orgánmi štátnej správy, ale aj s environmentálnymi mimovládnyimi organizáciami a spoločne nachádza efektívne riešenia, umožňujúce priame zapojenie občanov do rozhodovacích procesov.

XXXIII. Otázky súladu

V prípade, ak Výbor pre súlad vydal pre Vašu krajinu odporúčania schválené na poslednom zasadnutí zmluvných strán (MOP) prosím uveďte (a) aké opatrenia krajina prijala; a (b) aké špecifické kroky prijala na implementáciu týchto opatrení, aby bol dosiahnutý súlad s Dohovorom.

Prosím, ak je to vhodné, uveďte stanoviská strany odporcu.

Odpoveď:

Na Výbor pre súlad bolo dňa 1. júl 2009 podané oznámenie rakúskou mimovládnu organizáciou Global 2000/Friends of the Earth, že Slovenská republika nie je v súlade so záväzkami uvedenými v čl. 6 ods. 1, 4 a 10 a s čl. 9 ods. 2, 3 a 4 Aarhuského dohovoru v prípade dostavby JE Mochovce, blokov 3 a 4, (stavebného povolenia z roku 1986), a to najmä pokiaľ ide o rozhodnutia Úradu jadrového dozoru SR z 14. augusta 2008 č. 246/2008, č. 266/2008 a č. 267/2008. Konkrétne namietali, že zainteresovaná verejnosť nemala prístup k tomuto rozhodovacieho procesu, keďže proces environmentálneho posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) nebol uskutočnený.

Výbor pre súlad vydal pre Slovenskú republiku zistenia a odporúčania uvedené v rozhodnutí IV/9e pod spisovou značkou ECE/MP.PP/2011/L.16 a schválené na 4. zasadnutí zmluvných strán Aarhuského dohovoru, tzv. Meeting of the Parties (MOP 4) v dňoch 27. júna - 1. júla 2011 v Kišiňove:

- 1. schválilo zistenia a odporúčania Compliance Committee, že zainteresovaná strana – Slovenská republika neposkytnutím včasnej a efektívnej účasti verejnosti na rozhodovaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutí Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky (ďalej len „ÚJD SR“) č. 246/2008, č. 266/2008 a č. 267/2008 zo 14. augusta 2008, týkajúcich sa JE Mochovce, porušila článok 6 ods. 4 a 10 Aarhuského dohovoru;*
- 2. odporúča, aby Slovenská republika preskúmala svoj právny rámec (právny poriadok) a zabezpečila včasnú a efektívnu účasť verejnosti pre rozhodovacie procesy, ktoré sa týkajú starých povolení, ktoré sú však opätovne zvažované alebo aktualizované, alebo činnosti sú menené alebo rozširované v porovnaní s predchádzajúcimi podmienkami v súlade s Aarhuským dohovorom;*
- 3. vyzýva Slovenskú republiku, aby zaslala na Compliance Committee Správu o dosiahnutom pokroku k 1. decembru 2011 a implementačnú správu k 1. decembru 2012 o splnení hore*

- uvedeného odporúčania;*
- 4. žiada Sekretariát Aarhuského dohovoru a vyzýva relevantné medzinárodné, regionálne organizácie a finančné inštitúcie, aby poskytli rady a pomoc Slovenskej republike, v prípade, ak je to potrebné pri implementácii uvedených opatrení;*
  - 5. zreviduje situáciu na 5. zasadnutí zmluvných strán Aarhuského dohovoru.*

Zistenia a odporúčania Compliance Committee Slovenská republika s ohľadom na ich nekonfrontačný, súdne nezáväzný a poradný charakter (článok 15 Aarhuského dohovoru; list Veita Koestera predsedu Compliance Committee z 25. februára 2011 adresovaný ministrovi životného prostredia Slovenskej republiky) zobrala na vedomie.

Slovenská republika aktívne spolupracovala a vykonala všetky potrebné uložené opatrenia v požadovanom termíne. Sekretariátu ACCC boli zaslané obidve správy - Správa o dosiahnutom pokroku z 30. 11. 2011 a Implementačná správa z 30. 11. 2012. Správy boli detailne vypracované, s podrobným uvedením všetkých dosiahnutých legislatívnych zmien tak, aby sa zabezpečil a dosiahol súlad s Aarhuským dohovorom.

Následne na základe požiadavky AC CC sa dňa 14. decembra 2012 uskutočnila telekonferencia, ktorej sa zúčastnili predseda a členovia Výboru pre súlad Aarhuského dohovoru, zástupcovia nášho rezortu (odbor právnych služieb a odvolacích konaní a odbor environmentálneho posudzovania), Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky a zástupcovia rakúskych a slovenských mimovládnych organizácií (Oekubero, Global 2000 a Via Iuris). Z telekonferencie vyplynula ďalšia požiadavka na SR o dodatočné zodpovedanie na otázky, ktoré odzneli v priebehu diskusie.

SR v požadovanom termíne, t.j. 28. februára 2013 zaslala AC CC odpovede na dodatočne položené otázky v rámci telekonferencie, ktoré boli spracované na základe vyjadrení zainteresovaných subjektov.

Slovenská republika v uvedenom prípade naďalej komunikuje so Sekretariátom AC CC, zároveň je však presvedčená, že vykonala všetky potrebné kroky, ktoré boli od nej požadované na základe rozhodnutia IV/9e o súlade Slovenskej republiky (ECE/MP.PP/2011/L.16) prijatom na štvrtom zasadnutí zmluvných strán Aarhuského dohovoru k zisteniam a odporúčaniam Compliance Committee Aarhuského dohovoru k prípadu ACCC/C/2009/41/Slovakia.